

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

CİNSEL BENLİK ŞEMALARININ OLUŞUMUNDA CİNSEL
MİTLER VE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sevgül PATOĞLU

Psikoloji Ana Bilim Dalı
Klinik Psikoloji Programı

AĞUSTOS, 2024

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**CİNSEL BENLİK ŞEMALARININ OLUŞUMUNDA CİNSEL
MİTLER VE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sevgül PATOĞLU

(Y2212.480058)

**Psikoloji Ana Bilim Dalı
Klinik Psikoloji Programı**

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Beyza Naz DENİZ

AĞUSTOS, 2024

ONAY SAYFASI

İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 15.08.2024 tarih ve sayılı toplantısında oluşturulan jüri üyeleri önünde, 15.08.2024 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Sevgül Patoğlu'nun tezi oybirliği hali ile kabul kararı verilmiştir.

JÜRİ

- 1.Üye : Dr.Öğr.Üyesi Beyza Naz Deniz
- 2.Üye :Dr.Öğr.Üyesi Reyhan Çalışan Kinter
3. Üye : Dr.Öğr.Üyesi Kübra Koç

ONAY

İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun tarih ve sayılı kararı

ONUR SÖZÜ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum ‘Cinsel Benlik Şemalarının Oluşumunda Cinsel Mitler ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki’ isimli çalışmanın, tezin proje sürecinden sonuna kadar tüm süreçlerde bilimsel ahlak ve etik geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve onurumla beyan ederim.(12/07/2024).

Sevgül PATOĞLU

ÖNSÖZ

Tez danışmalığımy yürüten ve tez sürecinin başından itibaren desteğini, sabrını, ilgisini ve bilgisini benden esirgemeyen, sürecimde yanımda olan Dr.Beyza Naz Deniz’e çok teşekkür ederim.

Bu süreçte sabrı ve emekleriyle en büyük destekçim olan sevgili arkadaşım Osman ÖZÇELİK’e her zaman yanımda olduğu ve motivasyonları ile beni desteklediği için çok teşekkür ederim.

Sevginin tüm güzelliklerini bana hissettiren, tüm zorlu mücadelelerimde yanımda olup sıkıntılarımı göğsünde yumuşatan sevgili nişanlım Uğur Güler’e teşekkür ederim.

Tüm hayatım boyunca sevgi ve sabırla beni destekleyen, bugünlere gelebilmemi sağlayan ve her zaman yanımda olan canım aileme, babam İlhami Patoğlu, annem Mücella Patoğlu’na çok teşekkür ederim. Bugünlerimin mimarı sizlersiniz.

Ağustos, 2024

Sevgül PATOĞLU

CİNSEL BENLİK ŞEMALARININ OLUŞUMUNDA CİNSEL MITLER VE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ÖZET

Bu çalışmada, cinsel benlik şemalarının oluşumunda cinsel mitler ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma ilişkisel tarama modeli kullanılarak oluşturulmuş ve Türkiye’de yaşayan 18-55 yaş arası 303 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Örneklem ‘Kolayda Örnekleme Tekniği’ kullanılarak online bir şekilde uygulanmıştır. Katılımcılara Demografik Bilgi Formu, Cinsel Benlik Ölçeği (CBŞÖ), Cinsel Mitler Ölçeği (CMÖ) ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi (HBBKT) uygulanmıştır. Araştırmanın istatistiksel analizleri, SPSS 27 yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ölçekler arasındaki ilişki düzeyi ve yönü, analizlerde Pearson Korelasyon yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Ayrıca, ölçeklerin demografik değişkenlere göre farklılıklarını anlamak amacıyla Bağımsız Gruplar t-testi ve ANOVA testleri uygulanmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkenlerinin bağımlı değişken üzerindeki yordayıcı etkisini değerlendirmek için ise Çoklu Doğrusal Regresyon tercih edilmiştir. Araştırmadaki bulgular ele alındığında cinsel benlik şemaları ve kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu kişilik özelliklerinden uyumluluk, dışa dönüklük, deneyime açıklık, duygusal denge alt boyutları ile cinsel benlik şemaları arasında bir ilişki bulunmuşken sorumluluk alt boyutu ile anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Cinsel mitlere inanma ve kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş olup bu ilişki sorumluluk alt boyutu ve cinsel mitler ölçeğinin toplam puanlar düzeyindedir. Alt boyutlar arasındaki ilişkide kişilik özellikleri alt boyutları ve cinsel mitler ölçeği alt boyutları değerlendirildiğinde farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bir diğer değişken olan cinsel mitlere inanma ve cinsel benlik şemaları arasındaki ilişkiye bakıldığında cinsel mitlere inanma ve cinsel benlik şemaları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Ek olarak kişilik özelliklerinden uyumluluk alt boyutunun sevgi dolu /şefkatli cinsel benlik şeması alt boyutunu yordadığı bulunmuştur. Bunun yanı sıra dışa dönüklük ve deneyime açıklık alt

boyutlarının şehvetli /tahrik edici cinsel benlik şemasını yordadağı ve varyansın % 8'ini açıkladığı görölmekteyken yine bu değişkenlerin dolaysız / açık sözlü cinsel benlik şemasının varyansını %22 yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Cinsel Benlik Şemaları, Cinsel Mitler, Kişilik Özellikleri

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SEXUAL MYTHS AND PERSONALITY TRAITS IN THE FORMATION OF SEXUAL SCHEMAS

ABSTRACT

This study aimed to examine the relationship between sexual myths and personality traits in the formation of sexual self schemas. The study was designed using the relational survey model and was conducted with 303 participants aged 18-55 living in Turkey. The sample was applied online using the 'Convenience Sampling Technique'. The participants were administered the Demographic Information Form, the Sexual Self Scale (SBSS), the Sexual Myths Scale (SMSS) and the Fast Big Five Personality Test (FBBT). Statistical analyses of the study were performed using SPSS 27 software. The level and direction of the relationship between the scales were analyzed using Pearson Correlation method. In addition, Independent Groups t-test and ANOVA tests were applied to understand the differences of the scales according to demographic variables. Multiple Linear Regression was preferred to evaluate the predictive effect of the independent variables on the dependent variable. Considering the findings of the study, a significant relationship was found between sexual self schemas and personality traits. Among these personality traits, there was a relationship between the sub-dimensions of agreeableness, extroversion, openness to experience, emotional balance and sexual self schemas, while no significant relationship was found with the responsibility sub-dimension. A significant relationship was found between belief in sexual myths and personality traits and this relationship was at the level of responsibility sub-dimension and total scores of sexual myths scale. When the sub-dimensions of personality traits and sexual myths scale sub-dimensions were evaluated in the relationship between sub-dimensions, different results were obtained. When the relationship between belief in sexual myths and sexual self schemas, which is another variable, was examined, no significant relationship was found between belief in sexual myths and sexual self schemas. In addition, it was found that the agreeableness sub-

dimension of personality traits predicted the loving compassionate sexual self schema sub-dimension. In addition, extraversion and openness to experience sub-dimensions predicted the sensual / arousing sexual self schema and explained 8% of the variance, while these variables predicted 22% of the variance of the direct / frank sexual self schema.

Keywords : Sexual self schemas, Sexual Myths, Personality Characteristics

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	xi
I.GİRİŞ.....	1
A. Araştırmanın Amacı ve Önemi	3
B. Araştırmanın Problem Cümlesi	5
C. Araştırmanın Hipotezleri	5
D. Araştırmanın Varsayımları	5
E. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	6
II. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
A. Cinsellik Kavramı	7
B. Cinsel Benlik Şemaları	9
1. Cinsel Benlik Şeması ve Bireysel Değişkenler	11
C. Cinsel Mitler	13
1. Cinsel Mitleri Etkileyen Faktörler	18
D. Kişilik	19
1. Kişiliği Etkileyen Faktörler.....	20
2. Beş Faktör Kişilik Kuramı	21
III. YÖNTEM	23
A. Araştırmanın Modeli	23
B. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	23
C. Veri Toplama Araçları.....	23
1. Demografik Bilgi Formu.....	24
2. Cinsel Benlik Şeması Ölçeği (CBŞÖ)	24
3. Cinsel Mitler Ölçeği (CMÖ)	24
4. Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi (HBBKT).....	25

IV. BULGULAR.....	26
A. Korelasyon Analizi.....	29
B. Regresyon Analizi	31
C. Karşılaştırma Analizi.....	33
V. TARTIŞMA	43
VI. SONUÇ VE ÖNERİLER	51
VII. KAYNAKÇA	53
EKLER.....	58
ÖZGEÇMİŞ.....	65

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 1: Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Ait Betimsel İstatistiklerin ve Basıklık, Çarpıklık, Cronbach Alpha Katsayılarının İncelenmesi.....	27
Çizelge 2: Katılımcılara Ait Demografik Bilgilerin Dağılımı	28
Çizelge 3: Yaş, Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Arasındaki İlişki.....	29
Çizelge 4: Kişilik Özelliklerinin Sevgi Dolu/Şefkatli Cinsel Benlik Şemasını Yordamasına İlişkin Bulgular	31
Çizelge 5: Kişilik Özelliklerinin Şehvetli/ Tahrik Edici Cinsel Benlik Şemasını Yordamasına İlişkin Bulgular	32
Çizelge 6: Kişilik Özelliklerinin Dolaysız Açık Sözlü Cinsel Benlik Şemasını Yordamasına İlişkin Bulgular	33
Çizelge 7: Cinsiyete Göre Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Puanlarının Karşılaştırılması	34
Çizelge 8: Eğitim Durumuna Göre Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Puanlarının Karşılaştırılması.....	35
Çizelge 9: Medeni Duruma Göre Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Puanlarının Karşılaştırılması	39
Çizelge 10: Maddi Duruma Göre Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Puanlarının Karşılaştırılması	41

I.GİRİŞ

Cinsellik, tanım ve algılarda değişiklik olsa bile insanlığın varoluşundan bu yana var olan ve varlığını da devam ettirecek olan bir kavramdır. Doğum öncesi süreçte başlayan ve ömür boyunca devamlılığını koruyan cinsellik, insanların değer yargıları, inançları, mizaçları, duygularını yaşayışları, olumlu ve olumsuz tutumlarını, görüşlerini, sevdikleri ve sevmedikleri şeyleri, kültürlerini ve içinde bulundukları toplumlardan etkilenen buna göre şekil alan bir kavramdır (Bozdemir,2011). Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre cinsellik; fiziksel, duygusal, entelektüel ve sosyal yönlerin kişiliği, iletişimi ve aşkı zenginleştirici etkilerinin bileşiminden oluşur (WHO, 2010).Tüm bu tanımlamalarda gördüğümüz üzere cinsellik sadece cinsel organlardan ve zevk kavramından ibaret olmamak üzere insanın varoluşunu, kendini tanımlamasını ve hayatı yaşayışını etkileyen tüm bunlardan da etkilenen insan var olduğu sürece de varlığını koruyacak insan için oldukça önemli bir deneyimdir. Tarih boyunca cinsellik hem en çok merak edilen, hem de en çok yasaklanan, hem en çok konuşulan hem de aslında hiç konuşulmayan, çok bilindiği iddia edilen ama aslında çok az bilinen, bir yanda övülen diğer yanda ise aslında çok utanılan bir konu olması nedeniyle zorlu bir konudur (İncesu, 2004). Tüm bu zıtlıkların olduğu alanda doğru ve yanlış ayırt etmek ya da cinselliği ve cinselliği yaşayış biçimimizi etkileyen kavramları araştırmak ve bu konu üzerine çalışmalar yapmak için ruh sağlığı çalışanlarına önemli bir görev düşmektedir .

Cinsellik sadece kişinin fizyolojisini değil büyük ölçüde ruh sağlığını da etkilemektedir. Kişinin cinselliğe dair bilgisi, cinselliği yaşayış şekli, cinselliğe dair inanışları, cinsel benliğini oluşturan unsurlar, cinselliğe dair kaygı ve korkuları cinsel hayatını ve dolaylı olarak da psikolojisini büyük ölçüde etkilemektedir (Bozdemir,2011). Bireye dair cinsellikle ilgili karışıklıklar kadın ve erkekte de kişiliğin oluşumundan ve cinselliğin farkındalığından itibaren ortaya çıkmaktadır. Ergenlik dönemiyle birlikte kişinin kendinin farkına varması cinsel benliğini tanımlamaya çalışması oldukça karmaşık bir süreç haline gelebilir. Markus (1977) benlik şemalarını tanımlanmaya başlamasıyla birlikte bu şemaların çok yönlü doğasına da vurgular yapmaya başlamıştır. Tüm bu gelişmelerden sonra ise Andersen ve

Cyranowski (1994) benlik şemalarının cinsel bir bileşeninin olacağı varsayımı temelinde cinsel benlik şeması kavramını öne sürmüşlerdir. Cinsel benlik şemalarını ise ‘bireyin kendisinin cinselliği hakkındaki bilişsel genellemeleri’ olarak tanımlamışlardır. Cinsel benlik şemalarının oluşumunda geçmiş yaşantılardan oluşan şemaların bugün ki yaşantıyı ve deneyimi etkilemesi sonucu ortaya çıktığı bilinmekle birlikte cinsellikle ilgili sosyal bilgilerin işlenmesinde ve oluşmasında etkili olduğu ve bu durumda cinsel davranışları etkilediği gözlemlenmiştir (Andersen ve Cyranowski, 1994). Bu şemaların oluşmasında erken dönem çocukluk yaşantılarının , ergenlik döneminin etkili olduğu, duyulan ve öğrenilen cinsellikle ilgili bilgilerin, bağlanma stillerinin, bireyin hormonal gelişiminin, toplumda var olan cinsellikle ilgili tutumların, kültürün ve kişinin kendine dair benlik saygısının ve bu değişkenler gibi birçok değişkenin cinsel benlik şemalarının oluşumunda önemli bir rolü olduğu belirtilmektedir (Koçak ve Fışıloğlu , 2011). Bireyin cinsel benliği oluşturma çabaları çevresinden ya da sosyal ortamlarından cinselliğe dair duyduğu söylemlerle birlikte etkileşim içinde olabilir. Bu sebeple içinde bulunduğu kültüre ait cinsel mitler zihnine işlenebilir ve cinselliğe dair yanlış bilgilere sahip olmasına neden olabilir (Kahraman vd., 2021). Cinsel mitler, ‘cinsellikle alakalı gerçeklik payı olmayan yanlış, korkutucu ve şişirilmiş inançlardır’(Kukulu vd., 2009). Bu mitler toplumda sosyal ortamlardan, aile büyüklerinden, arkadaşlardan, televizyonlardan, pornografik yayınlardan duyulup öğrenilebilir. Öğrenilen bu yanlış bilgiler kadın ya da erkekte cinsellikle ilgili hatalı , yanlış bilgilerin edinilmesine beklentilerin ve korkuların bu bilgilere göre oluşmasına ve cinselliği yanlış bir şekilde yaşamasına neden olabilir. Tüm bu bilgi kirliliği de kişilerin cinsellik hakkındaki kimlik gelişimlerini de olumsuz etkiler ve benlik şemalarının önemli bir parçası olan cinsel benlik şemalarının da yanlış ve hatalı bir şekilde oluşmasına sebep olabilir. (Ejder vd.,2015) cinsel mitlerin oluşumunda ki en önemli faktörlerden biri ise çok merak edilen bu konunun açık ve net bir şekilde konuşulmaması konu üzerine tartışmaların ve değerlendirilmelerin yapılmaması, kişilerin cinsellikle ilgili bilgilerinin olmamasıdır. (Güneş vd., 2016) Bu yanlış bilinen bilgilerin yerine doğru bilgilerin konulması kişinin cinselliğe dair doğru bilgileri edinebilmesi, yaşanabilecek korkuları, kaygıları, yanlış deneyimleri ortadan kaldırabilir ve cinselliği daha güvenli, doğru bir şekilde yaşayıp korku unsuru yerine zevk unsuru olarak görülmesini sağlayabilir. Cinselliği deneyimlerken önemli olan bir diğer konu ise kişilik özelliklerimizdir. Kişilik, ‘bireylerin düşünce, duygu ve davranış gibi psikolojik tepkilerindeki ve farklılıkları belirleyen sadece yaşanan an, içinde

bulunulan biyolojik durum veya sosyal ortam ile açıklanamayan biçimde süreklilik gösteren özellikler ve eğilimler olarak tanımlanabilir (Taymur ve Türkçapar, 2012). Kişilik bu anlamıyla bireyle ilgili olan zihinsel, bilişsel, duygusal, fiziksel, sosyal ve cinsel neredeyse hemen her şeyi kapsar. Kişilik üzerine bir çok farklı kuram oluşturulmuştur. Bu kurumlardan biri ise beş faktör kişilik kuramıdır. Beş faktör kişilik kuramında kişiliğin beş alt boyutu vardır. Bunlar; Uyumluluk, sorumluluk, dışadönüklük, deneyime açıklık ve duygusal dengedir. Bir çok araştırmacı kişiliğin tanımlanan bu beş özellik ile değerlendirilebileceğini düşünmektedir (Morsünbül, 2014). Bu alt boyutlardan dışa dönüklük boyutu baskın olan kişiler , daha aktif hayatlarında daha etkileyici kararlar alabilen, baskın kişiliklerinin olduğu ve sempatik kişilerdir. Uyumluluk boyutu baskın olan kişiler, daha çevrelerine karşı saygılı olan samimiyete önem veren, anlayışlı ve sempatik kişilerdir. Diğer insanlarla ilişkilerini karşılıklı bir olumluluk içerisinde ilerletir ve devam ettirirler. Duygusal denge alt boyutu baskın olan bireyler, olumsuz olaylarla ya da hissettikleri olumsuz duygularla daha etkili bir şekilde başa çıkabilirler. Eleştiriye açıktırlar mizaçları daha sakin ve rahat özelliktedir. Sorumluluk alt boyutu baskın olan bireyler, hayatlarında planlı, öz disiplinli insanlardır. Sorumluluk almaktan korkmazlar ve başarıya önem verirler. Deneyime açıklık boyutu baskın olan kişiler, hayal gücü yüksek olan kişilerdir. Sanata ve estetik unsurlara duyarlılıkları yüksektir. Yeni düşüncelere ve deneyimlere de açık fikirlidirler. (Taymur ve Türkçapar, 2012). Tüm bu kişilik özellikleri bireylerin hayatlarını tüm alanlarda etkilediği gibi cinsel hayatlarını da etkileyeceği düşünülmektedir.

Tüm bu değişkenlerin insan hayatındaki önemi ve yeri göz önünde bulundurularak. Bu araştırmada Cinsel benlik şemalarının oluşumunda cinsel mitler ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflenmektedir.

A. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Yapılan bu çalışmada cinsel benlik şemalarının oluşumunda cinsel mitler ve kişilik özellikleri arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmaktadır. Bu değişkenlerin sosyo- demografik bilgilere göre (cinsiyet, eğitim düzeyi, maddi durum, medeni durum vs.) nasıl farklılıklar içereceğini araştırmayı amaçlamaktadır.

Cinsellik tarih boyunca insanoğlunun yaşamında var olan ve var olmaya da devam edecek olan bir unsurdur. Cinsellik kişinin yaşamını bir çok alanda etkilemektedir. Kişinin benliğini, duygularını, kendini tanımlamasını, bedensel algısını, psikolojisini ve yaşamının tümünü etkiler ve bir çok unsurdan da etkilenir. Bu unsurlar kültür, psikoloji, cinsiyet, yaş, din, toplumsal normlar ve fizyoloji olarak açıklanabilir (Bozdemir vd.; 2011). Tüm bu bağlamlarla birlikte cinsellik tarih boyunca araştırılan ve üstüne çalışma yapılan bir konu olmuştur. Bu araştırma ve çalışmalarda günümüzde hala devam etmektedir. Her elde edilen bulguda cinselliğe dair yeni bir pencere açılmakta ve cinselliğe dair bilinen doğrular, yanlışlar ve bakış açıları değişmekte ve insanoğlunun cinselliği yaşayış tarzını etkilemektedir. Kişinin cinselliğe dair bakış açısını etkileyen faktörlerden biri de kişinin benlik şemalarıdır. Benlik şemaları, 'benlikle ilgili bilgiyi düzenleyen ve işlemesini yönlendiren, geçmiş deneyimlerinden kaynaklanan benlik hakkındaki bilişsel genellemeler' olarak tanımlanmıştır (Koçak vd.; 2011). Benlik şemalarının oluşumuna dair yapılan araştırmalar benlik şemalarının çok yönlü doğasına dikkat çekmiştir ve Anderson ve Cyranowski (1994) benlik şemalarının cinsel bir bileşenin olacağı yönünde cinsel benlik şeması kavramını öne sürmüşlerdir.

Cinsel benlik şemaları, 'bireyin kendisinin cinselliği hakkında bilişsel genellemeleri olarak' tanımlanmıştır. Bireyin kendisine yönelik bu genellemeleri cinsel benlik şemalarını yoğun bir şekilde hissetmesine ve bireyin cinselliğini önemli ölçüde etkilemesine sebep olur. Bireyin cinselliğini etkileyen diğer unsurlardan biride cinsel mitlerdir. Cinsel mitler toplum tarafından yaygın olarak bilinen yanlış normlardır. Kişinin cinsel mitlere inanış seviyesi cinsel hayatına dair doğru ve yanlışları belirlemesine sebep olabilir ve bu yanlışlara inanma durumu da kişinin cinselliği sağlıklı bir şekilde yaşamasına engel olabilir (Gölbaşı vd.; 2016). Bir diğer ve önemli olan unsur bireyin kişilik özellikleridir. Kişinin uyumluluk, dışadönüklük, sorumluluk, duygusal denge, deneyime açıklık gibi kişilik özellikleri hayatını yaşayış biçimini etkilediği gibi cinselliği de yaşayış biçimini etkiler (Morsünbül, 2014). Cinselliğe dair yapılacak bu araştırmada ele alınacak cinsel benlik, cinsel mitler ve kişilik özellikleri değişkenleri cinselliği etkileme ve alana katkı sunması açısından önemli bir yere sahip olacağı düşünüldüğü cinsel benlik şemalarının oluşumunda cinsel mitler ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesinin araştırılması amaçlanmaktadır.

B. Araştırmanın Problem Cümlesi

Cinsel benlik şemalarının oluşumunda cinsel mitler ve kişilik özellikleri arasında bir ilişki var mıdır ?

C. Araştırmanın Hipotezleri

H1:Cinsel benlik şemaları ve kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H1a:Cinsel benlik şemaları ve uyumluluk alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H1b:Cinsel benlik şemaları ve dışa dönüklük alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H1c:Cinsel benlik şemaları ve sorumluluk alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H1d:Cinsel benlik şemaları ve duygusal denge alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H1e:Cinsel benlik şemaları ve deneyime açıklık alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2:Cinsel mitlere inanma ve kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2a:Cinsel mitlere inanma ve uyumluluk alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2b:Cinsel mitlere inanma ve dışa dönüklük alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2c:Cinsel mitlere inanma ve sorumluluk alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2d:Cinsel mitlere inanma ve duygusal denge alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2e:Cinsel mitlere inanma ve deneyime açıklık arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H3:Cinsel benlik şemaları ve cinsel mitlere inanma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

D. Araştırmanın Varsayımları

Yapılan mevcut çalışmada;

- Seçilmiş olan örneklem grubunun evreni yansıttığı,

- Kullanmış olunan ölçeklerin geçerli ve güvenilir olduğu,
- Ölçeklerde yer alan tüm soruların çalışmaya katılan kişiler tarafından kolay bir şekilde anlaşılabilir cümlelerden oluştuğu
- Çalışmaya katılan kişilerin çalışmanın tüm ölçeklerini net ve objektif bir şekilde cevapladıkları varsayılmıştır.

E. Araştırmanın Sınırlılıkları

Yapılan mevcut çalışma;

- İstanbul ili ile sınırlıdır.
- Çalışmaya katılan kişilerin cinsiyet faktörü homojen bir şekilde dağılmamıştır.
- Toplanan veriler çalışmada olan ölçeklerin ölçümü ile sınırlıdır.

II. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

A. Cinsellik Kavramı

Cinsellik kavramı tarihte 19.yüzyılların başında ortaya çıkmıştır. Eski çağlarda Latin ülkelerinde ve eski Yunanda cinsellik kavramını net olarak karşılığını verecek kapsamda bir kavram bulunamamıştır. Cinsel birliktelik, temas ve veya birleşme gibi durumlar için ocheia, plesiasmos, sunousia, mixis, homilia gibi kelimelerin kullanıldığı görülmüştür (Foucault, 1996).Cinselliğe dair ilk erotik görüntülere, ilkel heykellere ve mağara resimlerine ise M.Ö. 30.000- 10.00 yılları arasında taş devrinden günümüze kadar gelen ilk cinsel belgelerdir. İnsanlığın gelişim tarihini kapsamlı bir şekilde kanıtlayan yazılı tarih M.Ö.5000 yıllarına kadar uzanmasına rağmen cinsellik ile ilgili yazılı eserlerin ve edinilen bilginin son derece sınırlı olduğu dikkatleri çekmektedir. Cinselliğe dair ilk yazılı metinlere ancak M.Ö. 1000 yıllarında rastlanmıştır. Tarihe de baktığımızda cinsellik insanın varoluşundan itibaren yaşanan ancak çok gün yüzünde tutulmayan bir konu olmuştur.

Cinsellik, tanım ve algılarda değişiklik olsa bile insanlığın varoluşundan bu yana var olan ve varlığını da devam ettirecek olan bir kavramdır. Doğum öncesi süreçte başlayan ve ömür boyunca devamlılığını koruyan cinsellik, insanların değer yargıları, inançları, mizaçları, duygularını yaşayışları, olumlu ve olumsuz tutumlarını, görünüşlerini, sevdikleri ve sevmedikleri şeyleri, kültürlerini ve içinde bulundukları toplumlardan etkilenen buna göre şekil alan bir kavramdır (Bozdemir, 2011). Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre cinsellik; fiziksel, duygusal, entelektüel ve sosyal yönlerin kişiliği, iletişimi ve aşkı zenginleştirici etkilerinin bileşiminden oluşur (WHO, 2010).Tarih içinde, cinselliğin tanım ve cinselliğe ait kavramlar büyük ölçüde değişkenlik göstermiştir. Birkaç sene önce Dünya Sağlık Örgütü tarafından düzenlenen toplantıda uluslararası uzmanlarca kabul edilmiş mutabakata göre yapılan tanımda cinselliği dört farklı düzeyde incelemektedir (Kontula, 2009; s.12)

- 1.Cinsellik, hayat süresince insan olmanın çok merkezi bir yönüdür ve cinsiyetleri, insanların cinsiyet kimliklerini ve bu kapsamdaki rollerini, erotizm, mahremiyet, cinsel yönelimi, zevk, yeniden yapılanma ve üretimini kapsar.
- 2.Cinsellik, insanların fantezileri, inançları, hayattaki değerleri, arzuları, cinselliğe dair düşünceleri, cinsellikteki rolleri ve davranışlarıyla deneyimlenir ve tüm bunların bileşimi olarak ifade edilir.
- 3.Cinsellik, insanın hayattaki biyolojik süreçleri, dini, politik, psikolojik, kültürel, sosyal, yani hayatındaki tüm dinamiklerin birleşiminden etkilenir ve buna göre şekillenebilir.
- 4.Cinsellik, insanın farkında olduğu bilinçli ve farkında olmadığı bilinçsiz eylemleriyle ifade biçimi oluşturduğu aşk, dokunma, yakınlık ve sevgi içeren temel ihtiyacıdır.

Cinselliğin farklı noktalarına değinmeye çalışan bu WHO tanımı cinselliği tanımlamak için mükemmel değildir ve bu bize cinselliğin öznel ve eşsiz oluşunu gösterir (Kontula , 2009; s.12). Tüm bu tanımlamalarda gördüğümüz üzere cinsellik sadece cinsel organlardan ve zevk kavramından ibaret olmamak üzere insanın varoluşunu, kendini tanımlamasını ve hayatı yaşayışını etkileyen tüm bunlardan da etkilenen insan var olduğu sürece de varlığını koruyacak insan için oldukça önemli bir deneyimdir. Cinsellik fizyolojik olarak insana rahatlama olanağı sağlarken, psikolojik olarak ise ruhsal bütünlük duygusunu ve kişinin kendisi, partneri ile de yakınlığı sağlamaktadır. Bunlara ek olarak ise insanların kendilerini kanıtlamasını, hayatındaki değer yargılarıyla birlikte bir bütün olarak kabul etmesini sağlayıp hayat kalitesini arttırmaktadır (Ege vd.2010; s.36).Tarih boyunca cinsellik hem en çok merak edilen, hem de en çok yasaklanan, hem en çok konuşulan hem de aslında hiç konuşulmayan, çok bilindiği iddia edilen ama aslında çok az bilinen, bir yanda övülen diğer yanda ise aslında çok utanılan bir konu olması nedeniyle zorlu bir konudur (İncesu, 2004). Cinsellikle dair yapılan ilk detaylı ve kapsamlı çalışma Kinsey ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. Indiana Üniversitesi'nde cinsellik ve evlilik konuları üzerine ders verirken bilimsel verilerin ve çalışmaların yokluğunu fark edip bu konuda öğrencilerinin cinsel yaşamlarıyla ilgili görüşmeler yapmıştır.1938 ile 1952 yıllarında yapılan çalışma o dönemde bir tabu olan cinsellik hakkında , bilim dünyasında ilk kez tartışılmış ve büyük bir ilgi görmüştür (Kinsey, 2013). Kinsey, cinselliği bu şekilde çalışmasıyla cinselliğe dair bilimsel yaklaşımın öncüsü olup aynı zaman da cinselliği

dini boyuttan da uzaklaştırmıştır. Bu çalışmayı 1954 senesinde Masters ve Johnson'ın yaptığı araştırma izlemiştir. Yaptıkları çalışmada cinsel eylem içerisinde olan kadın ve erkekleri gözlemlemiş ve hastanedeki laboratuvarlarında cinsel uyarılma esnasındaki fizyolojik değişimleri ve 10.000'den fazla orgazmı ölçüp gözlemlemişlerdir. Yaptıkları bu çalışma cinselliğe dair yapılan en büyük gözlemsel çalışma olarak kabul edilmektedir. Bu çalışma cinsel tepkinin insan anatomisi ve fizyolojisine ilişkin güncel bilim dünyasındaki bugün var olan bilgilerin temel yapı taşını oluşturmuştur, yayınladıkları kitapla cinsellikle ilgili birçok yanlış algıyı değiştirmeyi başarmışlardır (İncesu, 1996). H.Singer Kaplan ise Masters ve Johnson'ın çalışmalarına klinik olarak katkıda bulunmuş olup cinsel fonksiyonu etkileyen durumlar ve kadın, erkek her iki cinse özgü cinsel sorunlara dair çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmaların öncülüğünde cinsellik ile ilgili birçok araştırma yapılmış ve cinselliğe ait alt başlıklar oluşmuştur (İncesu, 2004).

B. Cinsel Benlik Şemaları

Şema terimi tarihte ilk kez Barlett (1932) tarafından kullanılmıştır. Şemalar, geçmişte edinilen bilginin bulunduğu zihinsel yapı birimidir. Duygusal verilerin toplanıp, incelenip, hatırlandığı ve zihinsel yapıyla yorumlanmasıyla ortaya çıkmaktadır. Benlik şemaları da geçmiş yaşantılardan oluşur ve bugün de olan eylemleri etkiler hale gelir (Markus, 1977).

Benlik, kişinin kendine dair olan bakış açısıdır. Kendine dair düşüncelerinin, geçmişte yaşadıklarının, geleceğe dair beklentilerinin, sosyal hayatının, hayattaki sosyal rollerin kişinin zihninde varoluşunun temsili ve zihninde kavramsal bir şekilde ben olarak oluşmasıdır (Fiske ve Taylor, 1991). Markus (1977) William James'in bilinen ve bilen benlik arasındaki ayrımını temel alarak benlik şemaları kavramını öne sürmüştür ve bu benlik şemaları kavramını 'benlikle alakalı olan bilgiyi işleyip düzenleyen geçmiş deneyimlerle şekillenen benlik hakkında bilgi veren bilişsel genellemeler olarak tanımlamıştır. Markus (1977) benlik şemalarını tanımlanmaya başlamasıyla birlikte bu şemaların çok yönlü doğasına da vurgular yapmaya başlamıştır. Markus (1977) şemaların çok yönlü doğasına vurgu yapmasıyla birlikte Andersen ve Cyranowski (1994) benlik şemalarının cinsel bir bileşeninin olacağı varsayımı temelinde cinsel benlik şeması kavramını öne sürmüşlerdir. Andersen ve Cyranowski (1994) cinsel benlik şemalarını 'Bireyin geçmişte yaşadığı cinsel

eylemlerinden edinilen bilginin şu an yaşadığı deneyimlerle ortaya çıkması ve edinilen sosyal bilgilerin işlenmesinde etkili olan ve cinsel deneyim ve eylemlere yön veren zihinsel olarak oluşan yapılar’ şeklinde tanımlamışlardır. Cinsel benlik şemalarının oluşumunda geçmiş yaşantılardan oluşan şemaların bugün ki yaşantıyı ve deneyimi etkilemesi sonucu ortaya çıktığı bilinmekle birlikte cinsellikle ilgili sosyal bilgilerin işlenmesinde ve oluşmasında etkili olduğu ve bu durumda cinsel davranışları etkilediği gözlemlenmiştir (Andersen ve Cyranowski, 1994). Bu şemaların oluşunda erken dönem çocukluk yaşantılarının , ergenlik döneminin etkili olduğu, duyulan ve öğrenilen cinsellikle ilgili bilgilerin, bağlanma stillerinin, bireyin hormonal gelişiminin, toplumda var olan cinsellikle ilgili tutumların, kültürün ve kişinin kendine dair benlik saygısının ve bu değişkenler gibi birçok değişkenin cinsel benlik şemalarının oluşumunda önemli bir rolü olduğu belirtilmektedir (Koçak ve Fışıloğlu , 2011).

Cinsel benlik şemalarına dair yapılan ilk çalışmalar kadınların cinsel benlik şemaları olmuştur. Yapılan bu çalışmalarda cinsel benliği pozitif ve negatif olmak üzere iki boyutta incelemişlerdir. Bu iki boyut iki pozitif bir negatif faktörden oluşmaktadır. ‘Tutkulu/Romantik’, ‘Açık/Dolaysız’ alt boyutları pozitif olarak değerlendirilirken ‘Ağırbaşlı/Tutucu’ alt boyutu negatif olarak değerlendirilmiştir. Pozitif cinsel benlik şemaları olan kadınların negatif cinsel benlik şemaları olan kadınlara göre daha romantik, duygusal ve tutkulu olduğu cinselliği yaşamaya ve yeni deneyimler edinmeye daha açık oldukları gözlemlenirken negatif cinsel benlik şemaları olan kadınların ilişkilerinde ve cinselliklerinde daha az deneyimli ve tutucu oldukları, kendilerini daha rahat gördükleri gözlemlenmiştir (Andersen ve Cyranowski, 1994; Cyranowski ve Andersen, 1998). Aynı zamanda pozitif cinsel benlik şemaları olan kadınların benlik algıları yüksek, sosyal normların getirdiği yasak ve engellemelerden soyutlanarak cinselliği yaşamaya açık oldukları gözlemlenmiştir. Negatif cinsel benlik şemalarına sahip olan kadınların ise yaşadıkları süregelen artan bir kaygının olduğu cinsel eylem içeren davranışlardan kaçındıkları ya da cinselliği yaşarken olumsuz duygu durumunda oldukları ve tüm bunların sonucunda ise sevilme, terk edilme konusunda kaygı yaşadıkları bildirilmiştir. Bazı kadınlarda ise hem pozitif hem de negatif cinsel benlik şemaları aynı oranda bulunmaktadır ve bu kadınların cinsellikleriyle ilgili birbiriyle çelişen fikirleri vardır. Bu kadınlar hem yüksek bir derecede uyarılma yaşayabilir hem de cinselliğe dair yüksek bir kaygı

hissedebilirler (Cyranowski ve Andersen, 2000,s.521). Erkeklerin cinsel benlik şemalarına dair yapılan çalışmalarda ise kadınlarda farklı olarak ‘Tutkulu/Sevgi dolu’, ‘Güçlü/Saldırgan’ ve ‘Açık Görüşlü/ Serbest Fikirli’ cinsel benlik şemalarına sahip oldukları gözlemlenmiştir (Andersen ve Cyranowski, 1994;Cyramowski ve Andersen, 1998). Fakat tüm yapılan çalışmalar sonucunda erkeklerin negatif cinsel benlik şemalarının olmadığı görülmüş ve erkeklerin cinsel benlik şemalarının olup olmamasına göre ayırım yapılmıştır (Andersen ve ark., 1999). Yapılan bu çalışmalardan sonra cinsel benlik şemaları değerlendirilirken kadın ve erkek cinsiyet ayrımı göz önünde bulundurularak yapılması savunulmuştur (Andersen ve ark., 1999).

Cinsel benlik şemalarının boyutlarına dair yapılan diğer çalışma ise Hill (2007)’e aittir. Hill (2007) hem kadınlara hem erkeklere uygulanabilecek bir ölçek geliştirmiş ve diğer çalışmalardan farklı olarak da erkeklerinde negatif cinsel benlik şemalarının olduğunu gösteren çalışmalar yapmıştır. Hill (2007) erkek ve kadınların ortak olarak negatif ve pozitif cinsel benlik şemalarının olduğunu savunmuş ve bunları ‘Sevgi Dolu/ Şefkatli’, ‘Şehvetli/ Tahrik Edici’ ve ‘Dolaysız/Açık Sözlü’ olarak üç alt boyutta ele almıştır. Hill (2007)’nin geliştirdiği bu ölçek daha detaylı ve kapsamlı olmasına rağmen üç faktörlü cinsel benlik modelinin daha kolay olması sebebi ile daha çok kullanıldığı görülmüştür.

1. Cinsel Benlik Şeması ve Bireysel Değişkenler

Cinsel benlik şemalarına dair yapılan çalışmalar insanların hayatlarındaki bireysel farklılıklarla cinsel benlik şemalarının etkileşim içinde olduğunu göstermiştir. Andersen ve arkadaşları bu konuya dair çalışmalar yapıp farklılıkları test etmişlerdir. Yapmış oldukları bir çalışmada jinekolojik kanser türünden hayatta kalan kadınları ve jinekolojik olarak sağlıklı kadınları cinsel işlev bozuklukları konusunda karşılaştırmış ve tıbbi tedavi, cinsel aktivite, semptomlar, cinselliğe dair yaşanan özgüvensizlik göz önünde bulundurularak cinsel benlik şemalarının toplamda var olan cinsel duyarlılığı belirlediğini gözlemlemişlerdir (Andersen ve ark.,1997, s.227).

Yürek (1997)’in meme kanseri ve cinsel benlik şemaları ile ilgili yapmış olduğu bir çalışmada ise cinsel benlik şemalarının meme kanseri ameliyatı geçiren kadınlarda ameliyattan sonra yaşanan depresyonla arasında bir ilişki olmadığı görülmüştür. Aynı çalışmada Yürek (1997) negatif cinsel benlik şeması olan

kadınların cinsel işlev bozuklukları geliştirebileceği sonucuna varmıştır ve bu bağlamda yaşın önemli bir faktör olduğunu gözlemlemiştir.

Fiziksel rahatsızlıklar ve cinsel benlik şemaları arasındaki ilişkiyi araştıran araştırmacılar, Reissing, Binik, Khalife, Cohen ve Amsel (2003) de vajinismus tanısı alan kadınların cinselliğe dair olumsuz davranış sergilediklerini gözlemlemiş ve bu durumunda tanısı olmayan kadınlara kıyasla daha az pozitif cinsel benlik şemalarının olduklarını saptamış ve bu düşüncenin de cinsel davranışlarla uyumlu olduğunu vurgulamıştır (DSM-IV, Amerikan Psikiyatri Birliği, 1994; Reissing vd.,2003).

Volsky Rushton (2002)'ın yaş ve cinsel benlik şemaları ile yaptığı çalışmada pozitif cinsel benlik şemalarına sahip olan genç kadınların (ortalama yaş: 22.2 yıl) negatif cinsel benlik şemalarına sahip olan kadınlara oranla daha olumlu davranış ve tutumla bağlantılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Fakat aynı çalışmada orta yaş (ortalama yaş: 38.2 yıl) ve yaşlılık (ortalama yaş: 53.2 yıl) için cinsel benlik şemalarına dair net bir bulgu elde edilememiştir. Yapılan bu araştırmada cinsel benlik şemalarının 30 yaş üstü için genç yaş gruplarına göre daha az bir biçimde ilişkili olabileceğini fakat yaş ve cinsel benlik şemaları arasında önemli bir ilişki olabileceği sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Cinsel benlik şemaları ile cinsel şiddet, cinsel istismar gibi konuların arasındaki ilişkiyi çalışan Meston, Hellini ve Heiman (2006) çocukluk döneminde cinsel şiddet ve istismara uğramış kişilerle uğramayan kişilerin cinsel benlik şemaları arasındaki ilişkiyi incelendiklerinde cinsel şiddet ve cinsel istismara uğramayan kişilerin uğramayanlara oranla daha şehvetli, tutkulu ve romantik olduklarını görmüşlerdir (Meston vd.,2006).

Cinsel benlik şemaları ve ilişki değişkeniyle araştırmalar yapan Andersen ve Cyranowski (1994) pozitif cinsel benlik şemalarına sahip olan kadınların ilişkilerinde daha romantik, tutkulu, cinsel uyarılmaya yüksek seviyede tepki veren ,cinsel ilişkiye girmeye açık ve cinsel eylem çeşitliliğinin daha fazla olduğunu, kişiliklerinin ve cinselliği yaşayış biçimlerinin daha özgürlükçü, sosyal normlardan uzak ve özgüvenli olduklarını öngörmüşlerdir. Negatif cinsel benlik şemalarına sahip kadınların ilişkilerinde ise; mesafeli, soğuk, duygusallıktan uzak, cinsel eylemlerden kaçınan ve cinselliği tedirgin edici bir unsur olarak görüp özgüvensiz bir benlik algısına sahip oldukları görülmüştür.

Andersen ve Cyranowski (1999)'ın yaptığı farklı bir çalışmada ise, pozitif cinsel benlik şeması olan erkeklerin ilişkilerinde romantik duyguları daha fazla yaşadıklarını ve cinselliği daha sık ve uyarımı yüksek bir şekilde yaşadıkları görülmüştür. Negatif cinsel benlik şemasına sahip erkeklerin ilişkilerinde ise cinsel olarak deneyimsiz, partnerleriyle duygusal bağlarının daha az olduğunu ve ilişkilerinde daha az ilgili oldukları görülmüştür. Ayrıca negatif cinsel benlik şemalarına sahip olan erkeklerin diğer erkeklere göre kendilerini cinsellik açısından başarısız bulduklarını, bu durumun hayatlarında kısa bir sürede değişmeyeceğini düşünmüş oldukları görülmüştür. Yapılan tüm bu çalışmalarda bireylerin cinsel benlik şemalarının pozitif ve negatif olmasının ilişkilerini tutarlı bir şekilde etkilediği görülmüştür.

C. Cinsel Mitler

Mit kavramı, içinde doğaüstü özellikler bulunduran, gerçeklik payı olmayan kuşaktan kuşağa aktararak devamlılığını sağlayan söylenti ve duyumlardır (Kayır, 2001). Quillim (2005) mitlerin nasıl oluştuğunu şu şekilde açıklamıştır : ‘Hayatta özellikle zor bir şekilde yaşanan herhangi bir olayı kişiler deneyimledikleri zaman bu duruma bir kalıp bulacaklardır ve bu kalıplar doğru olmasa bile hayatta bir yer edinebilirler. Konu korkutucu, zor bir boyutta ise bu durumun gerçekleşmesi daha olası görünür ve bu durumda kişilerin kontrol sahibi hissetmesi gerekir’. Oluşan bu korku verici mitler sayesinde kişiler üzerindeki etki devam ettirilebilir bir boyuta geçer ve mitlerle birlikte kişiler manipüle olurken bu durumun farkına varmayabilirler (Mora,2008). Toplumlarda mitler sık sık kullanılmaktadır (Kayır, 1998)

Toplumlarda sık sık kullanan mitlerden biri de cinsel mitlerdir (Torun,Torun ve Özaydın, 2011). Cinsel mitler, ‘cinsellikle alakalı gerçeklik payı olmayan yanlış, korkutucu ve şişirilmiş inançlardır’(Kukulu vd., 2009). Cinselliğin insanlar tarafından çok merak edilen ama bir o kadar da konuşulmayan, utanılan bir konu olması cinsellikle ilgili bilgilerin yanlış edinilmesine ve sonucunda da cinsel mitlerin oluşmasına olanak sağlamaktadır (Bozdemir ve Özcan, 2011; s.17).Cinsel mitler toplumda sosyal ortamlardan, aile büyüklerinden, arkadaşlardan, televizyonlardan, pornografik yayınlardan duyulup öğrenilebilir. Yapılan araştırmalarda cinsellikle ilgili öğrenilen bilgilerin ilk olarak arkadaş ortamından sonra ise filmlerden ve medya araçlarından öğrenildiği açıklanmaktadır (Nyanzi, Nyanzi and Kalina, 2005).

Öğrenilen bu yanlış bilgiler kadın ya da erkekte cinsellikle ilgili hatalı , yanlış bilgilerin edinilmesine beklentilerin ve korkuların bu bilgilere göre oluşmasına, cinselliği yanlış bir şekilde yaşamasına neden olabilir ve sonuç olarak da bireyin cinselliğini sağlıklı bir şekilde yaşamasına engel oluşturur (Apay, Akpınar ve Arslan, 2013; Ogur, Utkualp ve Aydınoglu, 2016).

Cinsellik bireyin fizyolojik bir ihtiyacı olmasına rağmen toplum ve kültürlerde mahrem ve gizli olarak görülmektedir. Özellikle ataerkil toplum yapısına sahip toplumlarda cinsiyet farklılığı cinselliği yaşayış ya da cinselliğe dair yasak ve kuralları belirleyebilir. Ataerkil toplum yapısında cinselliği yaşayış biçiminde erkek kadından daha fazla hakka sahip olduğu yönünde bir inanış hakimdir. Erkeğin evlilik öncesinde ilişki yaşaması normal görülürken kadının evlilik öncesi ilişki yaşaması hoş karşılanmaz ve kadının evlilik öncesinde cinsel birliktelik yaşaması ahlaksızlık ve utanç verici bir durum olarak yorumlanabilir. Tüm bu algıda erkeklerin aktif bir cinsel hayatının olmasına, deneyim edinebilmelerine imkan sunarken kadının cinsel yaşantısını ve deneyimini engeller (Apay, Akpınar ve Arslan, 2013; Torun, Torun ve Özaydın, 2011). Erkek ve kadın cinselliğine dair olan bu algılarda cinsel mitlerin oluşumunu ve inancını destekler niteliktedir.

Cinsel mitlerin oluşumuna destek veren önemli etkenlerin başında ise, cinsellik konusunun güvenli bir şekilde aile ortamında, genç popülasyonun gününün büyük bir kısmının geçtiği okullarda konuşulup anlatılmaması ve cinsellik konusunda bilimsel bilgiye dair ulaşılabilecek kaynakların az ve erişimden uzak olması etken olarak gösterilebilir (Karabulutlu ve Yılmaz, 2018).

Cinsel mitlerle ilgili bugüne kadar yapılan çalışmalar oldukça azdır ve bu çalışmalar sonucunda ise toplumda en sık görülen cinsel mitler belirlenmiştir. Türkiye’de ve dünyada en sok görülen cinsel mitler şu şekildedir (Zilbergeld,1999; Yaşan ve Gürgeç,2004; Torun,Torun ve Özaydın, 2011; Apay ve Pasinlioğlu,2007 ; Sungur ve Tarcan, 2006; Kora ve Kayır, 1996; Nobre, Pinto-Gouveia ve Gomes, 2003; Nyanzi, Nyanzi ve Kalina, 2005).

◇ **‘Erkekler her zaman cinsel birlikteliği isterler ve her zaman cinsel birlikteliğe hazırdırlar’.**

Toplumda çok sık görülen bu cinsel mit erkeğin her zaman cinsel birlikteliğe hazır olduğu düşüncesini kapsar. Bu düşünce erkekte kaygıya sebep olabilmekte ve

cinsellikteki algısını sadece başarı kavramına adapte edip tüm süreçte ki deneyimden uzaklaştırmaktadır. Aynı zamanda erkekte oluşan bu kaygı, benliğine zarar verip cinsel işlev bozukluklarına sebep olabilmektedir.

◇ **‘Erkeklerin penis boyları, cinsel birliktelikteki en önemli unsurdur’.**

Toplumlarda çok uzun yıllardır hakim olan bu cinsel mit erkeğin penis boyu ve cinsel gücünü bağdaştırmış şekildedir. Bu yanlış inanış erkeklerde yoğun bir kaygı ve yetersizlik hissine sebep olabilmektedir.

◇ **‘Erkeklerde penis sertleşmesinde bir sorun varsa bu partnerine ilgi duymadığını gösterir’.**

Erkeklerde zaman zaman penis sertleşmesinde sorunlar yaşanabilir bu sorunların sebepleri fizyolojik ve psikolojik olabilir. Erkekte penis sertleşmesinde yaşanan sorunu sadece partnerine ilgi duymamaya bağlayan bu cinsel mit erkek de kaygı yarattığı kadar kadında da cinsel anlamda beğenilmeme ve sorunun kendisinde olduğu yanlış inancını oluşturabilir.

◇ **‘Kadın ve erkek arasındaki her yaklaşma cinsel birliktelik ile sonuçlanmalıdır’.**

Kadın ve erkeğin her yaklaşmasını cinsel birlikteliğe bağlayan bu cinsel mit çiftler arasında zaman zaman gerginliğe ve kaygıya sebep olabilmektedir. Her yaklaşmayı cinsel birlikteliğe bağlamak zorunda hisseden çiftler bu düşüncenin yoğunluğuyla partnerine dokunmaktan çekinebilir ve alacağı keyiften kendini yoksun bırakabilir. Çiftler bazen partnerleriyle cinsel birliktelik olmadan sadece temas halinde olmak, öpüşmek ve birbirlerine dokunmak isteyebilir ve bu durumdan haz alabilirler. Bu temas partnerle arasındaki bağı güçlendirip iyi hissetmelerine sebep olabilir.

◇ **Kadınların erkekler gibi cinsel istekleri olmaz’.**

Sadece erkeklerin cinsel isteği olabileceğini düşündüren bu cinsel mit kadının cinsel isteğini dile getirmesini ve cinselliğini yaşamasını engelleyici nitelikte olabilir.

◇ **Kadınlar sadece penis vajina birleşimiyle orgazm olabilir’.**

Kadınlarda zevk almanın ve orgazm olmanın ilk adımlarından biri doğru bir ön sevişme ve klitorise yapılan doğru bir uyarımdır. Yapılan araştırmalarda çoğu kadının sadece klitoris uyarılmasıyla orgazm olabildiğini göstermiştir. Araştırmalara göre kadınların sadece cinsel birleşimle orgazm olabilme oranlarının % 20 - 30 arasında

olduğunu klitorisin cinsel birleşmeyle birlikte uyarılmasının orgazm olma olasılığını arttırdığını göstermiştir.

◇ **‘Kadının cinsel ilişkiyi başlatması ahlaksızlığını gösterir’.**

Ülkemizde de oldukça sık olarak görülen bu cinsel mit kadının cinselliğini keşfetmesini engelleyip baskılamakta ve cinsel birliktelik yaşarken pasif kalmasına sebep olabilmektedir.

◇ **‘Kadınların menopoza girmesiyle birlikte cinsel hayatları son bulur’.**

Kadınlarda yaşanan menopoz fizyolojik olarak yumurtlama döngüsünün yani üremenin bittiğini gösterir. Kadın menopoza girse bile cinsel istek duyabilir ve cinsel birliktelikten zevk alabilir.

◇ **‘Kadınların ilk cinsel birlikteliklerinde ağrı, acı ve kanamaları olur’.**

Ülkemizde oldukça yaygın bir şekilde görülen bu cinsel mit kadınların cinselliğe karşı önyargılı olmasına, cinselliği yaşamaktan korkmasına ve kaygı hissetmesine sebep olup sağlıklı bir şekilde cinsel birliktelik yaşamının önünde büyük bir engel olabilir. Kadınlarda cinsel uyarılma fizyolojik olarak doğru bir şekilde gerçekleştiyse kaslar gevşemiş ve vajina ıslanmış olur bu durumda penis vajina birleşimini kolaylaştırır ve herhangi bir ağrı, acı, kanama olmayabilir.

◇ **‘Cinsellikte dünyada kabul gören evrensel doğrular vardır’.**

Cinsellikte onay kavramı dahilinde partnerlerin deneyimlemek istedikleri şeyler değişebilir ve çeşitlenebilir. Cinsellikte evrensel doğrular yoktur.

◇ **‘Oral seks pis ve yanlışır’.**

Oral seks hijyene dikkat edilmesi ve partnerlerin onay ve isteğinin üzerine cinsellikte yaşanabilen bir cinsel faaliyettir. Uyarım yönünden oldukça güçlü bir etkisi olan oral seks bu konuda zorluk yaşayan partnerler için oldukça faydalı bir yöntem olabilmektedir.

◇ **‘Cinsel birlikteliklerde fanteziye yer vermek oldukça yanlışır’.**

Partnerlerin cinsel birliktelik yaşarken fantezilere yer vermesi deneyimlerini çeşitlendirmekte ve cinselliği spontan olmaktan uzaklaştırmaktadır. Aynı zamanda kurulan fanteziler partnerlerin uyarıcı etkiyi de arttırabilmektedir.

◇ **‘Mastürbasyon zararlıdır’.**

Bu cinsel mit tarihsel olarak oldukça eski bir mittir. Gençlik döneminde yapılan mastürbasyonlara dair ayıp, günah gibi düşünceler erkeklerde görülen erken boşalma sorununun sebeplerinden biridir. Bu ayıp, günah düşünceleriyle yapılan hızlı mastürbasyonlar erkeklerin fizyolojisini etkilemekte ve vücut kendini en hızlı şekilde boşalmaya ayarlamaktadır. Mastürbasyon her yaşta yalnız ya da partnerle birlikte yapılabilir ve cinsel bir soruna yol açmaz. Partnerle birlikte yapılan mastürbasyon orgazm olma konusunda sorun yaşayan çiftlere de kolaylık sağlayabilir.

◇ **‘Cinsel birliktelik doğal bir unsurdur bireyler doğaları gereği bunu bilir ve cinsel birliktelik öğrenilemezdir’.**

Bu cinsel mite göre bireyler cinsellik konusunda okumamalı, konuşmamalı partnerleriyle deneyimlerini paylaşmamalıdır. Cinsellik doğal bir unsurdur fakat, bireyler kendi cinselliklerini neleri deneyimlemek istediklerini, nelerden zevk aldıklarını zaman içinde öğrenebilirler. Partnerleriyle birlikte nelerden haz aldıklarını konuşmak cinsellik hakkında sağlıklı bir iletişim kanalı oluşturmaktadır.

◇ **‘Yaşlıların cinselliği yaşamaları yanlıştır’.**

Fiziksel olarak sağlıkları yerinde olan ve cinselliği deneyimlerine engel olmayan belli bir yaş üstündeki bireylerin cinsel hayatlarını devam ettirmeleri yaşam kaliteleri açısından olumlu bir şekilde etkilenmektedir. Cinselliği yaşamalarının yanlış olduğu yönündeki bu cinsel mit oldukça hatalı ve yanlıştır.

Tüm bu hatalı cinsel mitler bireylerin zihinlerinde yanlış bilişsel şemaların oluşumuna sebep olmaktadır. Cinsel mitlerin bireylerde oluşturduğu kaygı, kendini suçlama gibi duygular benlik algılarını etkileyebilmekte kendileri ile ilgili yanlış düşüncelere inanmalarına sebep vermekte, cinsel yaşamlarıyla ilgili sorunlar yaşamalarına ve cinsel işlev bozukluklarının oluşmasına sebep olabilmektedir (Keçe, 2013; Yaşan ve Gürgen, 2004).

Bu yanlış bilinen bilgilerin yerine doğru bilgilerin konulması kişinin cinselliğe dair doğru bilgileri edinebilmesi, yaşanabilecek korkuları, kaygıları, yanlış deneyimleri ortadan kaldırabilir ve cinselliği daha güvenli, doğru bir şekilde yaşayıp korku unsuru yerine zevk unsuru olarak görülmesini sağlayabilir.

1. Cinsel Mitleri Etkileyen Faktörler

Cinsellik bireyin hayatında oldukça önemli bir yere sahip bir kavramdır ve bireyin yaşamındaki birçok faktörden etkilenebilmektedir. Cinselliğin bir parçası olan cinsel mitlerde bu faktörlerden etkilenebilir. Cinsel mitleri etkileyen faktörler şunlardır :

Cinsel mitlere dair yapılan araştırmalarda cinsiyet kavramının cinsel mitlere inanma düzeyini etkilediği görülmüştür. Bu araştırmaya göre kadınların cinsel bilgilerinin erkeklere oranla daha az olduğu gözlemlenmiştir (Vural ve Temel, 2010). Ataerkil toplum yapısına sahip kültürlerde ise kadının cinselliğini sadece erkeği memnun etmek olduğu görülmüş ve kadının kendine ait bir cinsel yaşam kavramının olmadığı gözlemlenmiştir (Ohl, 2007). Kadının cinselliğine dair tüm bu bilgi eksikliği ve kalıp yargıların varlığına rağmen CETAD (2006) yaptığı bir araştırmada kadınların, erkeklere oranla daha az cinsel mitlere inandığı belirlenmiştir.

Cinsel mitler ve yaş ile ilgili yapılan araştırmalarda ise, 18-25 yaş arasında olan bireylerin 30 yaş üstü bireylere göre cinsel mitlere inanma oranının daha az olduğu tespit edilmiştir (Şahbaz, 2017). CETAD (2006) yaptığı bir araştırmada da yaş ilerledikçe cinsel mitlere inanma düzeyinin ve cinselliğe dair tutucu tavrın artış gösterdiği tespit edilmiştir.

Cinsel deneyim ve cinsel mitlerle ilgili yapılan çalışmalarda, cinsel deneyimi olmayan kişilerin cinsel mitlere inanma düzeyinin oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Cinsel deneyimi olan kişilerin ise zaman içinde cinsel mitlere inanma seviyelerinin azaldığı görülmüştür (Yaşan ve Gürgen, 2004). Bu araştırmalardan da gördüğümüz üzere cinsel deneyim arttıkça cinsel mitlere inanma seviyesi azalmaktadır.

Cinsel mitlere inanma düzeyinde önemli olan bir diğer faktör ise cinselliğe dair öğrenilen ilk bilgiler ve eğitim seviyesidir. Cinselliğe dair edinilen ilk bilgilerin doğruluğu ve nereden edinildiği oldukça önemlidir. Cinselliğe dair eğitimin akranlardan, pornografik yayınlardan, televizyon gibi basın yayın kaynaklarından öğrenilmesi cinselliği ve cinselliği yaşayışı olumsuz etkilerken cinsel mitlere inanma seviyesini de arttırabilmektedir (Özmen, 1999). Bu yanlış öğrenilen bilgiler abartılı ver gerçeğe dayanmayan düşüncelere dönüşebilmekte, kişilerin cinsel hayatını olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Ogur, Utkualp ve Aydınoglu, 2016). Eğitim ve cinsel

mitlere dair yapılan diğer araştırmalarda ise, eğitim seviyesi yüksek olan kişilerinde cinsel mitlere inanabildiğini fakat eğitim seviyesi düşük olan kişilere göre bu inanma seviyesinin daha az olduğu görülmüş ve aynı çalışmada eğitim düzeyi ortaokul seviyesi ve daha düşük seviyelerde olan kişilerin cinsel mitlere inanma düzeyinin diğer eğitim seviyelerine oranla daha yüksek olduğu belirtilmiştir (Kısa vd., 2013; zmen, 1999; Torun, Torun ve zaydın, 2011).

Cinsel mitlere inanma seviyesi kişinin için de bulunduğu kültürden de etkilenmektedir. Yapılan araştırmalar da Türkiye’de yaşayan ve yurtdışında yaşayan kişiler arasında cinsel mitlere inanma seviyesi açısından anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüş ve Türkiye’de yaşayan kişilerin cinsel mitlere daha yüksek oranla inandığı bulunmuştur (Civil ve Yıldız, 2010).

D. Kişilik

Kişilik kavramı literatürde yerini almadan önce de insanların tanımlamaya çalıştığı bir kavram olmuştur. Tarihsel olarak eski medeniyetlerin eserlerinde olaydaki kahramanların anlatılışında sadece görünüşe ait tanımlamalara değil aynı zamanda kahramanı tanımlayan betimleyici bir şekilde kişilik özelliklerinden de bahsedildiği görülmüştür (Thomas JC, 2006).

Kişilik kavramı eski medeniyetlerin eserlerinde merak konusu olduğu kadar bilimsel anlamda, doktorların, sosyologların, düşünürlerin, psikologların, kriminologların ve içinde insana dair unsurlar içeren her çalışma alanında merak konusu olmuştur (Frances, 1986).

Kişilik kavramına dair çalışmalarıyla tanınan Allport (1937) ‘kişilik’ kavramına ‘personality’ kavramı olarak ilk kez Cicero’nun eserlerinde denk geldiğini belirtmiştir (Allport, 1937). Kişilik anlamına gelen ‘Personality’ kavramının kökeni antik Yunan dönemindeki ‘Persona’ kavramından gelmektedir. Persona kavramının kökeni ise antik Yunan döneminde sergilenen tiyatrolarda oyuncuların karakterleri canlandırmak için taktıkları maskelerden gelmektedir. Oyuncular taktıkları bu maskelere göre karakterlerini, seslerini ve davranışlarını değiştirirlermiş (Yanbaştı, 1996). Kişilik kavramına dair ilk sistemsel tanımlamayı ise antik Yunan dönemi hekimlerinden Hipokrat M. 4. Yüzyılda vücutta bulunan dört sıvıya göre yapmıştır.

Bu sıvıları, kan, kara safra, sarı safra ve balgam olarak tanımlamış bu sıvıların ise kişiliği etkilediğini belirtmiştir (Rose ve Florance,2014)

Literatüre incelediğimizde kişilik kavramına dair tek bir tanımın olmadığını birçok farklı tanımlamanın olduğu görülmektedir. Allport (1937) kişiliği, kişinin çevresiyle arasında olan öznel bir şekilde uyum sürecini belirleyen ve yine kişiye öznel bir şekilde dinamik bütünlüğün oluşmasının sağlanması olarak tanımlamıştır (Allport ,1937). Köknel (1989) kişiliği,kişinin kendine has, öznel ve nesnel yönleriyle diğer insanlardan farklı olan yönlerinin hepsi olarak tanımlamıştır. Yanbastı (1990) kişinin tüm sosyal hayatındaki becerilerin tümü olarak; Cüceloğlu (2013) ise kişinin diğer insanlardan farklı, tutarlı bir davranış sergileyen, kişinin iç dünyası ve dış dünyasıyla kurduğu ilişki şeklinde tanımlamışlardır.Kısaca kişilik kavramı tek bir tanıma olmayan, kişinin bilişsel, fiziksel, sosyal ve duygusal hemen hemen her şeyini içeren bir kavramdır (Linda, 1999).

1. Kişiliği Etkileyen Faktörler

Kişilik ile ilgili yapılan araştırmalarda kişiliğin neden ya da nelerden etkilendiği üstüne birçok çalışmaya konu olmuştur. Bu konu hakkında en çok etkilendiği düşünülen iki ana başlık ise kalıtım ve çevredir. Literatüre baktığımızda farklı araştırmacılar, farklı görüşleri savunsa da kişiliğin hem kalıttan hem de çevreden etkilendiği görülmektedir (Robbins, 2012:135). Kişilik çevre ve kalıtımın haricinde aile, sosyal çevre, coğrafi çevre, kültür gibi birçok faktörden etkilenebilmektedir (Luthans, 2010: 129). Kalıtım değişkeni kişinin anne babasının gen aktarımıyla doğuştan getirdiği özelliklerdir ve kişide bulunan birçok unsuru etkileyebilir. Örneğin, kişinin sahip olduğu boy ,göz rengi, saç, ten rengi gibi özellikler kalıtımla aktarılır ve çevre ve kişi arasındaki davranış ve tepkilerde belirleyici bir unsur olabilmektedir (Güney, 2013). Zeka faktörü de kalıtsal olarak aktarılan bir özelliktir ve belirli potansiyellerde bir zeka seviyesine sahip olmak kişiye avantaj veya dezavantaj sağlayıp kişiliğinin oluşumunda hızlı karar alma, eğitim hayatı ve hayattaki şanslarda harekete geçme gibi durumlarda etkili olabilir (Apaydın, 2016). Kişiliğin oluşumunda etkili olan çevresel faktörlerde ise birçok faktör etkili olmaktadır. Kişinin nasıl bir aile sahip olduğu, hangi sosyokültürel çevrede yaşadığı, yaşadığı coğrafi konum, içinde bulunduğu kültür tüm bu faktörler kişiliğin oluşmasında ve etkilenmesi önemli rol oynamaktadır. Tüm bu faktörler kişinin seçmeden hayatını şekillendirir (Baysal, 1987). Aile faktörü çevresel faktörler arasında ilk etkisini gösteren ve baskın

olanıdır. Çocukluk döneminde kişi kültür, tutum, davranış gibi kalıpları ailesini gözlemleyerek öğrenir ve bu öğretiler çocukluk döneminde karşılaşılan ilk sosyal ortam olan aile kavramına göre şekillenir (Güney, 2013). Sosyal sınıf ve kültür boyutu ise kişinin hayatında yaşam tarzının oluşmasına yasak, yanlış, doğru ve sınırlarının belirlenmesinde etkili olur ve bunun yanı sıra ait olduğu sosyal sınıfın imkanları kişiye avantaj sağladığı gibi dezavantajda sağlayabilir ve bu faktörlerden kişi etkilenebilir (Eroğlu, 2011). Kişinin içinde yaşadığı coğrafi konumun özellikleri iklimi, doğası, bölgenin fiziki şartları da kişilik özelliklerini etkilemektedir (Zel, 2001 : 25). Son olarak ise günümüzde oldukça etkin bir şekilde kullanılan kitle iletişim araçları, iletişimin öğrenilmesinde iletişim kanallarının getirdiği yeniliklerle birlikte yeni davranışların oluşmasında büyük bir etkiye sahiptir (Güney, 2013).

2. Beş Faktör Kişilik Kuramı

Kişilik kavramına dair yapılan çalışmalarda ilk olarak Allport'un başlattığı 'ayırıcı özellik yaklaşımı' öne çıkmaktadır. Beş faktör kuramı da ayırıcı özellik yaklaşımına göre oluşturulmuş kişilik modellerindendir. McCrea ve Costa tarafından 1980'lerin başında çalışılmaya başlanan bu model, insanların bireysel özelliklerindeki farklılığın tüm lisanlarda ortak olarak bireyin konuştuğu dilden yola çıkarak kişilik özelliklerinin sınıflanabileceğidir (Sevi, 2009). Beş faktör kişilik kuramı bireyde bulunan evrensel kişilik özelliklerinin sınıflandırılmasıyla ortaya konmuştur (McCrea & Costa, 2006). Bu kuramda hayat boyu değişmeyen devamlılık sağlayan davranışların özellikleri ele alınmaktadır (Costa & McCrea, 1995). McCrea ve Costa (2003) beş faktör kişilik kuramını beş alt boyutta incelemişlerdir. Bunlar; , Duygusal Denge, Sorumluluk, Deneyime Açıklık, Uyumluluk, Dışa Dönüklüktür.

Dışa dönüklük ; Dışa dönüklük boyutu baskın olan bireyler konuşkan, heyecan dolu ve neşeli özelliklere sahiptirler (Somer vd., 2002). Lider özellikleri baskın bir şekilde görülen dışa dönük özelliğe sahip kişiler yeni heyecanlara açık, problem çözmede iyi, konuşmayı ve eğlenmeyi seven kişilerdir (Zopiatis ve Constanti, 2012). Dışa dönüklük boyutunun ters ucundaki özellik olan içedönüklükte ise kişiler sessiz, sosyallikten uzak ve çekingen özelliklerle kişilerdir (McCrea ve Costa, 2003).

Duygusal Denge : Duygusal Denge boyutu baskın olan bireyler, kaygı seviyesinin yüksek olduğu, mutsuz, hayata karşı karamsar, her zaman kendini haklı bulan ama buna rağmen de suçluluk duygusunu yüksek bir biçimde yaşayan bireylerdir

(Geçtan,2000). Bu kişiler duygularını kontrol etmek de zorlanan duygusal olarak tutarsız ve hayata karşı güvensiz hissedip stres yaşayan kişilerdir. (Gunthert vd., 1999). Duygusal Denge boyutu düşük olan kişiler ise uyumlu, sakin ve rahat yapıda olan kişilerdir (McCrea ve Costa, 2003).

Sorumluluk : Sorumluluk boyutu baskın olan bireyler, disiplinli, özenli, düzenli ve sorumluluk sahibi bireylerdir (Barrick ve Mount, 1991). Bu boyutu yüksek olan bireyler, sorumluluk boyutlarının baskın olması sayesinde çalışkan, hırslı ve başarıya isteği yüksek fakat değişen ortamlara uyumsanmakta zorlanan bireyler olurlar (Zhao ve Siebert, 2006).Bu boyutu düşük olan bireyler ise hayatta çok amacı olmayan, işten kaçan, dikkatsiz bireyler olabilmektedir (McCrea ve Costa, 2003).

Deneyime açıklık : Deneyime açıklık boyutu yüksek olan bireyler, bağımsızlığına düşkün, özgür ruhlu, hayal gücü yüksek, değişikliği seven bireylerdir (Barrick ve Mount,1991). Deneyime açıklık boyutu yüksek bireyler kültürlerinde var olan geleneksel değerleri sorgulayan ve farklı deneyimleri yaşamaya istekli bireylerdir. Deneyime açıklık boyutu düşük olan bireyler ise yeniliğe kapalı, standart alışkanlıkları olan bireylerdir (Friedman ve Schustack, 1999).

Uyumluluk : Uyumluluk boyutu baskın olan bireyler hoşgörülü, kibar ve insanlara nazik bir şekilde davranan bireylerdir (Barrick ve Mount, 1991). Bu kişiler çatışmadan kaçan ve bu çatışmaları en kısa sürede ve en uygun bir şekilde çözmeye çalışan, kabul edici bireylerdir (Cloninger, 2000). Uyumluluk boyutu düşük olan bireyler ise çabuk sinirlenebilen, sadece kendini düşünen, kıskanç bireyler olabilmektedir (Digman, 1990).

III. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, araştırma amacı doğrultusunda ulaşılan araştırma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilen analiz ile ilgili bilgiler bulunmaktadır.

A. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada cinsel benlik şemaların oluşumunda cinsel mitler ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi için nicel araştırmalardan ilişkisel tarama yöntemi seçilmiştir.

Genel tarama modellerinin bir türü olan ilişkisel tarama modeli iki veya daha çok değişkenin arasındaki değişimin varlığını veya ne derecede değiştiğini tespit saptamada kullanılan araştırma modelidir (Büyüköztürk vd., 2014; Karasar, 2005). İlişkisel tarama modeli uygulanırken, ölçme araçları ile ulaştığımız verileri uygun istatistiksel yöntemler ile analiz edilerek ve değişkenler arasındaki ilişkiler sayısal olarak ifade edilir (Creswell, 2014). İlişkisel tarama modeli ile bir değişken kullanılarak bir başka değişkenin durumunu tahmin edilebilir (Karasar, 2005).

B. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Mevcut araştırmanın evreni, Türkiye’de yaşayan 18 – 55 yaş arasındaki kişilerden oluşmaktadır. Araştırmaya gönüllülük esasına dayanarak 303 kişi katılım göstermiştir. Araştırma süresince verilerin toplanmasında veri toplama araçları gönüllü olan kişilere Google Form aracılığıyla ulaştırılmıştır. Araştırmaya katılan kişilere yazılı bir bilgilendirme ile gizlilik ve gönüllük esası bildirilmiştir.

C. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Demografik Bilgi Formu, Cinsel Benlik Ölçeği (CBŞÖ), Cinsel Mitler Ölçeği (CMÖ) ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi (HBBKT) kullanılmıştır.

1. Demografik Bilgi Formu

Demografik bilgi formunda katılımcılardan cinsiyet, yaş, eğitim durumu, maddi durum, medeni durum ve kullandıkları sosyal medya araçlarına yönelik bilgi alınacaktır.

2. Cinsel Benlik Şeması Ölçeği (CBSÖ)

Cinsel Benlik-Seması Ölçeği Hill (2007) tarafından Kadınlar için Cinsel Benlik- Seması Ölçeği (Andersen ve Cyranowski 1994) ve Erkekler için Cinsel-Benlik Seması Ölçeği (Andersen ve ark. 1999) temel alınarak oluşturulmuştur. İlk oluşturulan cinsel benlik-seması ölçeklerinin birleşik bir biçimi olan bu ölçekte 7'li Likert-tipi ölçekte derecelendirilen 36 sıfat yer almaktadır. Katılımcılar bu sıfatlı kendi cinselliklerini ne kadar tanımladıkları temelinde derecelendirmektedirler. Ölçekteki yanıt seçenekleri "beni hiç tanımlamıyor" ve "beni çok iyi tanımlıyor" aralığındadır. Koçak ve Fışıloğlu (2010) tarafından hem tüm ölçeğin hem de alt ölçeklerin gerekli düzeyde iç tutarlık katsayılarına sahip oldukları görülmüş olup, Cronbach alfa katsayıları tüm ölçek için .86 ve alt ölçekler için sırasıyla .85, .82, ve .77 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada ölçeğin ve alt ölçeklerinin iç tutarlılık katsayıları sırasıyla .84, .84, .77, ve .65 olarak yeterli derecede güvenilir bulunmuştur.

3. Cinsel Mitler Ölçeği (CMÖ)

Cinsel Mitler Ölçeği (CMÖ) Gölbaşı ve arkadaşları (2016) tarafından geliştirilmiş ve geçerlik, güvenirlik çalışması yapılmıştır . Cinsel Mitler Ölçeği 5'li likert tipi olup 28 sorudan oluşmaktadır. Bireylerin cinsel mit düzeyini belirlemek amacıyla kullanılan bir ölçektir. Ölçeğin sekiz alt boyutu mevcuttur. Bunlar; Cinsel yönelim: 1-5. Maddeler, Toplumsal cinsiyet: 6-11. Maddeler, Yaş ve cinsellik: 12-15. Maddeler, Cinsel davranış: 16-18. Maddeler, Mastürbasyon: 19-20. Maddeler, Cinsel şiddet: 21-24. Maddeler, Cinsel ilişki: 25-26. Maddeler, Cinsel Memnuniyet: 27-28. Maddelerinden oluşmaktadır. Cinsel Mitler Ölçeği “Asla Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4), Kesinlikle Katılıyorum (5)” seçeneklerinden oluşmaktadır. Cinsel Mitler Ölçeğinde bulunan her bir maddeye verilen puanlar toplanarak ölçeğe ait toplam puan elde edilmektedir. Ayrıca alt boyutlara ait madde puanları toplanarak alt boyutlara ait puanlar da elde edilebilir. Ölçeğin kesme noktası olmayıp, alınan puanın yüksek olması sahip olunan cinsel mitlerin de yüksek olduğunu gösterir . Cinsel mitler ölçeği Cronbach Alfa katsayısı

0.91 bulunmuştur ve tekrarlanan güvenilirlik test çalışmasında katsayı 0.814 olarak bulunmuştur . Bu çalışmada Cronbach Alfa katsayısı 0.88 olarak bulunmuştur.

4. Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi (HBBKT)

Verlmuts ve Geris (2005) tarafından geliştirilmiş olan Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi beş faktöre dayalı 30 maddeden oluşan bir ölçektir. Morsünbül (2014) tarafından ölçeğin Türkiye popülasyonunda geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçekteki maddeler 7'li likert tipi (1=Tamamen Yanlış, 7=Tamamen Doğru) bir derecelendirme üzerinden cevaplanmaktadır. 12 madde ters biçimde kodlanmıştır. Her bir alt ölçekten alınabilecek puanlar 6 ile 42 arasında değişkenlik göstermektedir. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi beş faktör yapısını desteklemiştir. Cronbach alpha değerleri dışa dönüklük boyutu için 0.81, sorumluluk boyutu için 0.86, uyumluluk boyutu için 0.80, duygusal denge boyutu için 0.78 ve deneyime açıklık boyutu için 0.73 olarak hesaplanmıştır (Morsünbül, 2014).

IV. BULGULAR

Araştırmanın istatistiksel analizleri, SPSS 27 yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada, ölçeklerin güvenirlik düzeyi, Cronbach Alfa katsayıları kullanılarak değerlendirilmiş ve bu değerlerin 0.60'ın üzerinde olduğu belirlenmiştir (Kılıç, 2016). Ardından, ölçeklerin normal dağılım özelliklerini detaylı bir şekilde incelemek için analizler yapılmıştır. Bu değerlendirme sürecinde, ölçeklerin basıklık ve çarpıklık katsayıları, HahsVaughn ve Lomax'ın (2020) önerdiği -2 ile +2 aralığındaki referans değerlerini karşıladığı tespit edilmiştir.

Ölçekler arasındaki ilişki düzeyi ve yönü, analizlerde Pearson Korelasyon yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Ayrıca, ölçeklerin demografik değişkenlere göre farklılıklarını anlamak amacıyla Bağımsız Gruplar t-testi ve ANOVA testleri uygulanmıştır. Yordayıcılık analizi için ise Çoklu Doğrusal Regresyon tercih edilmiştir. Tüm bu istatistiksel analizler, %95 güven aralığında ve p değeri .05 anlam düzeyi esas alınarak gerçekleştirilmiştir.

Çizelge 1: Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Ait Betimsel İstatistiklerin ve Basıklık, Çarpıklık, Cronbach Alpha Katsayılarının İncelenmesi

	<i>n</i>	<i>Min</i>	<i>Maks</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>	<i>Basıklık</i>	<i>Çarpıklık</i>	<i>(α)</i>
<i>Cinsel Benlik Şeması Ölçeği</i>								
Sevgi Dolu/Şefkatli	303	23	65	50.45	7.95	0.89	-0.90	0.74
Şevhetli/ Tahrik Edici Olan	303	16	70	44.47	8.89	0.24	-0.23	0.66
Dolaysız Açık Sözlü	303	18	58	40.39	7.32	0.18	-0.44	0.62
<i>Cinsel Mitler Ölçeği</i>	303	29	137	61.95	17.10	0.35	0.49	0.91
Cinsel yönelim	303	5	25	14.31	5.45	-1.11	0.00	0.84
Toplumsal cinsiyet	303	6	30	10.79	4.24	1.10	1.00	0.76
Yaş ve cinsellik	303	4	20	9.70	2.68	1.37	0.81	0.62
Cinsel davranış	303	3	15	5.47	2.53	0.77	1.06	0.78
Masturbasyon	303	2	10	4.35	2.17	-0.08	0.75	0.91
Cinsel şiddet	303	4	20	6.57	2.72	3.29	1.49	0.62
Cinsel ilişki	303	2	10	5.59	2.34	-0.87	0.31	0.79
Cinsel Memnuniyet	303	2	10	5.17	2.00	-0.58	0.24	0.61
<i>Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi</i>								
Uyumluluk	303	22	42	35.06	4.21	0.23	-0.50	0.78
Dışa Dönüklük	303	9	42	24.95	6.84	-0.44	0.24	0.83
Sorumluluk	303	10	42	30.30	6.50	-0.17	-0.37	0.82
Duygusal Denge	303	6	39	21.48	6.56	-0.44	0.25	0.80
Deneyime Açıklık	303	18	42	32.28	4.65	0.16	-0.43	0.71

Çizelge 2: Katılımcılara Ait Demografik Bilgilerin Dağılımı

		<i>n</i>	%
Cinsiyet	Kadın	214	70.6
	Erkek	89	29.4
Eğitim Durumu	İlk ve orta öğretim	48	15.8
	Ön Lisans/Lisans	216	71.3
	Yüksek Lisans	39	12.9
Medeni Durum	Bekar	123	40.6
	İlişkisi var	79	26.1
	Evli	90	29.7
	Boşanmış	11	3.6
Maddi Durum	Düşük	42	13.9
	Orta	244	80.5
	Yüksek	17	5.6
Instagram	Hayır	11	3.6
	Evet	292	96.4
X (Twitter)	Hayır	155	51.2
	Evet	148	48.8
Facebook	Hayır	262	86.5
	Evet	41	13.5
Tik Tok	Hayır	255	84.2
	Evet	48	15.8
Threads	Hayır	275	90.8
	Evet	28	9.2
	Toplam	303	100.0

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, katılımcıların çoğu (70,6) kadın, çoğunluğunun (71,3) eğitim durumu ön lisans/lisans seviyesinde, çoğu (40,6) bekar, çoğunun (80,5) maddi durumu orta derecedir. Tamamına yakını (96.4) Instagram uygulamasını kullanmaktadır. Bunlara ek olarak, katılımcıların yaş ortalaması $28,57 \pm 7,26$ 'dır. En küçük yaş 18 en büyük yaş 54'tür.

A. Korelasyon Analizi

Bu bölümde, araştırmanın değişkenleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Pearson Korelasyon analizi uygulanmış ve elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 3: Yaş, Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Arasındaki İlişki

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1-Yaş	1																	
2-Sevgi	.1	1																
Dolu/Şefkatli	3*																	
3-Şehvetli/	.1	.29**	1															
Tahrik Edici	0																	
Olan																		
4-Dolaysız Açık	.1	.18**	.53**	1														
Sözlü	1																	
5-Cinsel Mitler	.1	-.04	.04	.02	1													
Ölçeği	7*																	
	*																	
6-Cinsel	.1	-.02	-.02	.01	.76**	1												
Yönelim	6*																	
	*																	
7-Toplumsal	.1	.01	.07	.03	.76**	.43**	1											
Cinsiyet	2*																	
8-Yaş ve	.0	-.10	.02	-.04	.64**	.32**	.45**	1										
Cinsellik	8																	
9-Cinsel	.0	-.03	.10	.02	.64**	.32**	.50**	.39**	1									
Davranış	1																	
10-Mastürbasyon	.0	-.05	-.05	.06	.63**	.42**	.35**	.42**	.37**	1								
	2																	
11-Cinsel Şiddet	.2	-.08	.04	.03	.77**	.50**	.57**	.37**	.52**	.45**	1							
	3*																	
	*																	
12-Cinsel İlişki	.1	.05	.07	-.03	.67**	.42**	.40**	.34**	.32**	.33**	.49**	1						
	3*																	
13-Cinsel	.1	-.04	.02	-.02	.67**	.44**	.37**	.42**	.31**	.37**	.44**	.66**	1					
Memnuniyet	6*																	
	*																	
14-Uyumluluk	.1	.57**	.14*	.13*	-.05	.03	-.08	-.07	-.06	-.08	-.12*	.02	.06	1				
	4*																	
15-Dışa	.1	.14*	.21**	.43**	-.06	-.05	-.09	-.08	.06	-.09	-.05	-.02	.01	.29**	1			
Dönüklük	0																	
16-Sorumluluk	.2	.18**	.01	.10	.17**	.20**	.05	.05	.02	.04	.17**	.19**	.19**	.27**	.01	1		
	3*																	
	*																	
17-Duygusal	.0	-.11*	-.06	.23**	-.07	-.01	-.07	-.12*	.00	-.06	.03	-.12*	-.08	.05	.46**	.09	1	
Denge	3																	
18-Deneyime	.0	.23**	.25**	.29**	-.04	.00	-.04	-.07	-.05	-.03	-.10	.02	.03	.48**	.24**	.09	-.05	1
Açıklık	4																	

** $p < 0.01$, * $p < 0.05$ Uygulanan testin ismi: Pearson Korelasyon Testi

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Sevgi Dolu/Şefkatli ile Yaş ($r=.13$, $p<0.05$), Cinsel Mitler Ölçeği ile Yaş ($r=.17$, $p<0.01$), Cinsel Yönelim ile Yaş ($r=.16$, $p<0.01$), Toplumsal Cinsiyet ile Yaş ($r=.12$, $p<0.05$), Cinsel Şiddet ile Yaş ($r=.23$, $p<0.01$), Cinsel İlişki ile Yaş ($r=.13$, $p<0.05$), Cinsel Memnuniyet ile Yaş ($r=.16$, $p<0.01$), Uyumluluk ile Yaş ($r=.14$, $p<0.05$), Sorumluluk ile Yaş ($r=.23$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Uyumluluk ile Sevgi Dolu/Şefkatli ($r=.57$, $p<0.01$), Dışa Dönüklük ile Sevgi Dolu/Şefkatli ($r=.14$, $p<0.05$), Sorumluluk ile Sevgi Dolu/Şefkatli ($r=.18$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük ve orta düzey pozitif korelasyonlar, Duygusal Denge ile Sevgi Dolu/Şefkatli ($r=-.11$, $p<0.05$) değişkenleri arasında düşük düzey negatif korelasyon, Deneyime Açıklık ile Sevgi Dolu/Şefkatli ($r=.23$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon saptanmıştır.

Uyumluluk ile Şehvetli/ Tahrik Edici Olan ($r=.14$, $p<0.05$), Dışa Dönüklük ile Şehvetli/ Tahrik Edici Olan ($r=.21$, $p<0.01$), Deneyime Açıklık ile Şehvetli/ Tahrik Edici Olan ($r=.25$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Uyumluluk ile Dolaysız Açık Sözlü ($r=.13$, $p<0.05$), Dışa Dönüklük ile Dolaysız Açık Sözlü ($r=.43$, $p<0.01$), Duygusal Denge ile Dolaysız Açık Sözlü ($r=.23$, $p<0.01$), Deneyime Açıklık ile Dolaysız Açık Sözlü ($r=.29$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük ve orta düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Sorumluluk ile Cinsel Mitler Ölçeği ($r=.17$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon saptanmıştır.

Sorumluluk ile Cinsel Yönelim ($r=.20$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon saptanmıştır.

Duygusal Denge ile Yaş ve Cinsellik ($r=-.12$, $p<0.05$) değişkenleri arasında düşük düzey negatif korelasyon saptanmıştır.

Uyumluluk ile Cinsel Şiddet ($r=-.12$, $p<0.05$) değişkenleri arasında düşük düzey negatif korelasyon, Sorumluluk ile Cinsel Şiddet ($r=.17$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon saptanmıştır.

Sorumluluk ile Cinsel İlişki ($r=.19, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon, Duygusal Denge ile Cinsel İlişki ($r=-.12, p<0.05$) değişkenleri arasında düşük düzey negatif korelasyon saptanmıştır.

Sorumluluk ile Cinsel Memnuniyet ($r=.19, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon saptanmıştır.

B. Regresyon Analizi

Bu kısımda, araştırmanın bağımsız değişkenlerinin bağımlı değişken üzerindeki yordayıcı etkisini değerlendirmek için Çoklu Doğrusal Regresyon analizi kullanılmıştır. Ancak, regresyon analizinin doğrusallık varsayımını karşılamayan değişkenler regresyon modeline dahil edilmemiştir. Araştırmanın sonuçları, aşağıdaki tablolar aracılığıyla sunulmuştur.

Çizelge 4: Kişilik Özelliklerinin Sevgi Dolu/Şefkatli Cinsel Benlik Şemasını Yordamasına İlişkin Bulgular

<i>Değişkenler</i>	<i>B</i>	<i>SH</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Alt Sınır</i>	<i>Üst Sınır</i>
Sabit	13.46	3.55		3.79	<.001***	6.47	20.45
Uyumluluk	1.11	0.11	0.59	10.46	<.001***	0.90	1.32
Sorumluluk	0.03	0.06	0.02	0.47	0.639	-0.09	0.15
Deneyime Açıklık	-0.09	0.09	-0.05	-0.92	0.358	-0.27	0.10
<i>R=.57 R²=.32 F_(3,299)=48.29 p<.001***</i>							

*** $p<.001$, ** $p<.01$, * $p<.05$; Not, GA: Güven Aralığı

Regresyon tablosuna ait sonuçlar incelendiğinde, regresyon modelinde sorumluluk ve deneyime açıklık bağımsız değişkenlerinin sevgi dolu/şefkatli cinsel benlik şeması üzerinde anlamlı bir yordayıcılığı olmadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra uyumluluk değişkeni sevgi dolu/şefkatli cinsel benlik şemasını yordamaktadır. R^2 değeri .32 olup, yordayıcıların sonuç değişkenindeki varyansın %32'sini açıkladığını görülmektedir ($F(3,299)=48.29, p<.001$). Bulguların sonucu olarak, uyumluluğun

sevgi dolu/şefkatli cinsel benliği pozitif yönde yordadığını ($\beta=.59$ $p<.001$) göstermektedir.

Çizelge 5: Kişilik Özelliklerinin Şehvetli/ Tahrik Edici Cinsel Benlik Şemasını Yordamasına İlişkin Bulgular

<i>Değişkenler</i>	<i>B</i>	<i>SH</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Alt Sınır</i>	<i>Üst Sınır</i>
Sabit	26.76	4.46		5.99	<.001***	17.97	35.54
Uyumluluk	-0.02	0.14	-0.01	-0.15	0.882	-0.29	0.25
Dışa Dönüklük	0.20	0.08	0.16	2.71	0.007**	0.06	0.35
Deneyime Açıklık	0.41	0.12	0.22	3.40	0.001**	0.17	0.65
<i>R=.29 R²=.08 F_(3,299)=9.28 p<.001***</i>							

*** $p<.001$, ** $p<.01$, * $p<.05$; Not, GA: Güven Aralığı

Regresyon tablosuna ait sonuçlar incelendiğinde, regresyon modelinde uyumluluk bağımsız değişkeninin şehvetli/tahrik edici cinsel benlik şeması üzerinde anlamlı bir yordayıcılığı olmadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra dışa dönüklük ve deneyime açıklık değişkenleri şehvetli/tahrik edici cinsel benlik şemasını yordamaktadır. R^2 değeri .08 olup, yordayıcıların sonuç değişkenindeki varyansın %8'ini açıkladığını görülmektedir ($F(3,299)=9.28$, $p<.001$). Bulguların sonucu olarak, dışa dönüklüğün şehvetli/tahrik edici cinsel benliği pozitif yönde yordadığını ($\beta=.16$ $p<.01$), deneyime açıklığın şehvetli/tahrik edici cinsel benliği pozitif yönde yordadığını ($\beta=.22$ $p<.01$) göstermektedir.

Çizelge 6: Kişilik Özelliklerinin Dolaysız Açık Sözlü Cinsel Benlik Şemasını Yordamasına İlişkin Bulgular

<i>Değişkenler</i>	<i>B</i>	<i>SH</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Alt Sınır</i>	<i>Üst Sınır</i>
Sabit	18.72	2.94		6.36	<.001***	12.93	24.51
Dışa Dönüklük	0.36	0.06	0.34	5.58	<.001***	0.23	0.49
Deneyime Açıklık	0.33	0.08	0.21	3.92	<.001***	0.16	0.50
Duygusal Denge	0.10	0.07	0.09	1.47	0.142	-0.03	0.22
$R=.47 \quad R^2=.22 \quad F_{(3,299)}=28.59 \quad p<.001***$							

*** $p<.001$, ** $p<.01$, * $p<.05$; Not, GA: Güven Aralığı

Regresyon tablosuna ait sonuçlar incelendiğinde, regresyon modelinde duygusal denge bağımsız değişkeninin dolaysız açık sözlü cinsel benlik şeması üzerinde anlamlı bir yordayıcılığı olmadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra dışa dönüklük ve deneyime açıklık değişkenleri dolaysız açık sözlü cinsel benlik şemasını yordamaktadır. R^2 değeri .22 olup, yordayıcıların sonuç değişkenindeki varyansın %22'sini açıkladığını görülmektedir ($F(3,299)=28.59$, $p<.001$). Bulguların sonucu olarak, dışa dönüklüğün dolaysız açık sözlü cinsel benliği pozitif yönde yordadığını ($\beta=.34$ $p<.001$), deneyime açıklığın dolaysız açık sözlü cinsel benliği pozitif yönde yordadığını ($\beta=.21$ $p<.001$) göstermektedir.

C. Karşılaştırma Analizi

Bu kısımda, Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi'nin demografik değişkenler açısından değerlendirilmesi amacıyla Bağımsız Örneklem t-testi ve ANOVA testleri uygulanmış, elde edilen bulgular ilgili tablolarda gösterilmiştir.

Çizelge 7: Cinsiyete Göre Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Puanlarının Karşılaştırılması

Bağımlı Değişkenler	Kadın(n=214)		Erkek(n=89)		<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
	$\bar{X}$	<i>SS</i>	$\bar{X}$	<i>SS</i>			
Sevgi Dolu/Şefkatli	50.86	7.85	49.46	8.14	1.39	301	0.165
Şehvetli/ Tahrik Edici Olan	43.68	9.34	46.37	7.41	-2.66	205.618	0.009**
Dolaysız Açık Sözlü	39.53	7.51	42.46	6.45	-3.22	301	0.001**
Cinsel Mitler Ölçeği	58.49	15.47	70.28	18.02	-5.75	301	<.001***
Cinsel Yönelim	13.85	5.50	15.42	5.19	-2.29	301	0.023*
Toplumsal Cinsiyet	9.74	3.46	13.30	4.88	-6.26	126.360	<.001***
Yaş ve Cinsellik	9.43	2.62	10.35	2.72	-2.73	301	0.007**
Cinsel Davranış	4.99	2.18	6.62	2.91	-4.74	130.980	<.001***
Mastürbasyon	4.17	2.06	4.78	2.38	-2.23	301	0.026*
Cinsel Şiddet	6.01	2.30	7.90	3.18	-5.07	127.898	<.001***
Cinsel İlişki	5.27	2.25	6.38	2.40	-3.86	301	<.001***
Cinsel Memnuniyet	5.02	2.02	5.54	1.94	-2.05	301	0.041*
Uyumluluk	35.20	4.01	34.72	4.64	0.90	301	0.369
Dışa Dönüklük	24.69	7.01	25.57	6.42	-1.03	301	0.305
Sorumluluk	30.28	6.52	30.37	6.50	-0.12	301	0.908
Duygusal Denge	20.59	6.57	23.62	6.06	-3.73	301	<.001***
Deneyime Açıklık	32.14	4.70	32.61	4.56	-0.79	301	0.428

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$ Kullanılan Test: Bağımsız Örneklem T-Testi

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Sevgi Dolu/Şefkatli, Uyumluluk, Dışa Dönüklük, Sorumluluk, Deneyime Açıklık cinsiyete göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmemiştir ($p > .05$).

Şehvetli/ Tahrik Edici Olan alt ölçeğinden ($t(205.618)=-2.66, p<.05$), Dolaysız Açık Sözlü alt ölçeğinden ($t(301)=-3.22, p<.05$), Cinsel Mitler Ölçeği alt ölçeğinden ($t(301)=-5.75, p<.05$), Cinsel Yönelim alt ölçeğinden ($t(301)=-2.29, p<.05$), Toplumsal Cinsiyet alt ölçeğinden ($t(126.360)=-6.26, p<.05$), Yaş ve Cinsellik alt ölçeğinden ($t(301)=-2.73, p<.05$), Cinsel Davranış alt ölçeğinden ($t(130.980)=-4.74, p<.05$), Mastürbasyon alt ölçeğinden ($t(301)=-2.23, p<.05$), Cinsel Şiddet alt ölçeğinden ($t(127.898)=-5.07, p<.05$), Cinsel İlişki alt ölçeğinden ($t(301)=-3.86, p<.05$), Cinsel Memnuniyet alt ölçeğinden ($t(301)=-2.05, p<.05$), Duygusal Denge alt ölçeğinden ($t(301)=-3.73, p<.05$) aldıkları puanlar cinsiyete göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Ölçeklerden alınan ortalama puanlar değerlendirildiğinde erkeklerin puanları kadınlara göre daha fazla olduğu gözlemlenmiştir.

Çizelge 8: Eğitim Durumuna Göre Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Puanlarının Karşılaştırılması

Bağımlı Değişkenler	Eğitim Durumu						F(2,300)	p	Post-Hoc
	İlk ve orta öğretim ¹		Ön Lisans/Lisans ²		Yüksek Lisans ³				
	(n=48)		(n=216)		(n=39)				
$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS				
Sevgi Dolu/Şefkatli	49.98	8.15	50.21	8.04	52.31	7.11	1.25	0.289	-
Şehvetli/ Tahrik Edici Olan	44.23	9.70	44.57	8.97	44.23	7.48	0.04	0.956	-
Dolaysız Açık Sözlü	39.90	7.07	40.48	7.22	40.51	8.30	0.13	0.879	-
Cinsel Mitler Ölçeği	74.69	15.81	61.06	16.54	51.23	11.80	24.61	<.001***	1>2,3 2>3
Cinsel Yönelim	17.71	4.40	13.94	5.31	12.21	5.69	13.84	<.001***	1>2,3
Toplumsal Cinsiyet	12.65	4.71	10.70	4.21	9.00	2.74	8.51	<.001***	1>2,3 2>3

Çizelge 8 (devamı): Eğitim Durumuna Göre Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Puanlarının Karşılaştırılması

Yaş ve Cinsellik	11.04	3.05	9.63	2.63	8.49	1.62	10.74	<.001***	1>2,3 2>3
Cinsel Davranış	6.46	2.85	5.45	2.45	4.33	2.04	7.97	<.001***	1>2,3 2>3
Mastürbasyon	5.29	1.89	4.37	2.22	3.08	1.53	12.04	<.001***	1>2,3 2>3
Cinsel Şiddet	8.48	2.97	6.39	2.62	5.21	1.52	19.30	<.001***	1>2,3 2>3
Cinsel İlişki	6.92	2.28	5.50	2.30	4.49	1.92	13.16	<.001***	1>2,3 2>3
Cinsel Memnuniyet	6.15	1.90	5.09	2.00	4.44	1.77	8.90	<.001***	1>2,3
Uyumluluk	34.92	4.95	35.17	4.11	34.62	3.82	0.31	0.731	-
Dışa Dönüklük	23.21	5.55	25.23	7.07	25.51	6.81	1.88	0.155	-
Sorumluluk	33.04	5.50	29.97	6.42	28.79	7.26	5.77	0.003**	1>2,3
Duygusal Denge	19.52	5.55	21.70	6.32	22.67	8.45	2.94	0.054	-
Deneyime Açıklık	32.23	4.40	32.36	4.85	31.87	3.85	0.18	0.832	-

*** $p<.001$, ** $p<.01$, * $p<.05$ Kullanılan Test: Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Sevgi Dolu/Şefkatli, Şehvetli/Tahrik Edici Olan, Dolaysız Açık Sözlü, Uyumluluk, Dışa Dönüklük, Sorumluluk, Duygusal Denge, Deneyime Açıklık aldıkları puanlar eğitim durumu bazında yapılan değerlendirmede, karşılaştırılan gruplar arası anlamlı ölçüde farklılıklar olmadığı saptanmıştır ($p>.05$).

Cinsel Mitler Ölçeğinden ($F(2.300)=24.61$, $p<.05$) aldıkları puanlar eğitim durumuna göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Tukey sonuçları göz önüne alındığında, ilk ve orta öğretim düzeyinde olanların aldığı puanları ön lisans/lisans ve yüksek lisans düzeyinde olanlara

kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, ön lisans/lisans düzeyinde olanların aldığı puanları yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Cinsel Yönelim alt ölçeğinden ($F(2.300)=13.84, p<.05$) aldıkları puanlar eğitim durumuna göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Games-Howell sonuçları göz önüne alındığında, ilk ve orta öğretim düzeyinde olanların aldığı puanları ön lisans/lisans ve yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Toplumsal Cinsiyet alt ölçeğinden ($F(2.300)=8.51, p<.05$) aldıkları puanlar eğitim durumuna göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Games-Howell sonuçları göz önüne alındığında, ilk ve orta öğretim düzeyinde olanların aldığı puanları ön lisans/lisans ve yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, ön lisans/lisans düzeyinde olanların aldığı puanları yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Yaş ve Cinsellik alt ölçeğinden ($F(2.300)=10.74, p<.05$) aldıkları puanlar eğitim durumuna göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Games-Howell sonuçları göz önüne alındığında, ilk ve orta öğretim düzeyinde olanların aldığı puanları ön lisans/lisans ve yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, ön lisans/lisans düzeyinde olanların aldığı puanları yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Cinsel Davranış alt ölçeğinden ($F(2.300)=7.97, p<.05$) aldıkları puanlar eğitim durumuna göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Tukey sonuçları göz önüne alındığında, ilk ve orta öğretim düzeyinde olanların aldığı puanları ön lisans/lisans ve yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, ön lisans/lisans düzeyinde olanların aldığı puanları yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Mastürbasyon alt ölçeğinden ($F(2.300)=12.04, p<.05$) aldıkları puanlar eğitim durumuna göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Tukey sonuçları göz önüne alındığında, ilk ve orta öğretim düzeyinde

olanların aldığı puanları ön lisans/lisans ve yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, ön lisans/lisans düzeyinde olanların aldığı puanları yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Cinsel Şiddet alt ölçeğinden ($F(2.300)=19.30, p<.05$) aldıkları puanlar eğitim durumuna göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Games-Howell sonuçları göz önüne alındığında, ilk ve orta öğretim düzeyinde olanların aldığı puanları ön lisans/lisans ve yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, ön lisans/lisans düzeyinde olanların aldığı puanları yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Cinsel İlişki alt ölçeğinden ($F(2.300)=13.16, p<.05$) aldıkları puanlar eğitim durumuna göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Tukey sonuçları göz önüne alındığında, ilk ve orta öğretim düzeyinde olanların aldığı puanları ön lisans/lisans ve yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, ön lisans/lisans düzeyinde olanların aldığı puanları yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Cinsel Memnuniyet alt ölçeğinden ($F(2.300)=8.90, p<.05$) aldıkları puanlar eğitim durumuna göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Tukey sonuçları göz önüne alındığında, ilk ve orta öğretim düzeyinde olanların aldığı puanları ön lisans/lisans ve yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Sorumluluk alt ölçeğinden ($F(2.300)=5.77, p<.05$) aldıkları puanlar eğitim durumuna göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Tukey sonuçları göz önüne alındığında, ilk ve orta öğretim düzeyinde olanların aldığı puanları ön lisans/lisans ve yüksek lisans düzeyinde olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Çizelge 9: Medeni Duruma Göre Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Puanlarının Karşılaştırılması

Bağımlı Değişkenler	Medeni Durum										Post-Hoc
	İlişkisi var ²						Boşanmış ⁴				
	Bekar ¹ (n=123)		(n=79)		Evli ³ (n=90)		(n=11)		F(3,299)	p	
$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS				
Sevgi Dolu/Şefkatli	48.78	8.59	51.24	6.42	51.49	8.21	54.82	4.21	3.79	0.011*	4>1
Şehvetli/ Tahrik Edici Olan	43.21	8.57	45.58	7.02	45.21	10.63	44.55	7.99	1.45	0.228	-
Dolaysız Açık Sözlü	40.40	7.87	40.39	6.25	40.47	7.65	39.64	6.12	0.04	0.989	-
Cinsel Mitler Ölçeği	61.36	18.03	58.43	15.96	65.97	16.02	61.09	18.44	2.88	0.036*	3>2
Cinsel Yönelim	14.15	5.54	13.47	5.36	15.36	5.25	13.55	6.14	1.85	0.138	-
Toplumsal Cinsiyet	10.62	4.36	10.29	3.85	11.34	4.30	11.73	5.06	1.12	0.340	-
Yaş ve Cinsellik	9.68	2.65	9.42	2.40	9.98	2.91	9.73	3.10	0.61	0.606	-
Cinsel Davranış	5.37	2.73	5.29	2.27	5.81	2.50	5.09	2.21	0.83	0.479	-
Mastürbasyon	4.66	2.36	3.66	1.83	4.64	2.10	3.36	1.43	5.00	0.002**	1,3>2
Cinsel Şiddet	6.39	2.87	6.14	2.34	7.24	2.84	6.09	1.58	2.85	0.038*	3>2
Cinsel İlişki	5.38	2.37	5.35	2.20	6.04	2.32	6.00	2.93	1.85	0.139	-
Cinsel Memnuniyet	5.11	1.95	4.81	1.96	5.54	2.02	5.55	2.46	2.09	0.102	-
Uyumluluk	34.25	4.43	35.20	4.09	35.69	3.90	37.82	2.89	3.90	0.009**	4>1
Dışa Dönüklük	24.04	6.61	25.03	6.55	25.77	7.13	27.82	8.35	1.81	0.145	-
Sorumluluk	29.52	5.75	29.99	6.95	31.52	7.07	31.36	5.22	1.82	0.143	-
Duygusal Denge	21.98	6.47	20.67	6.57	21.34	6.54	22.91	7.92	0.82	0.484	-
Deneyime Açıklık	32.36	4.44	32.27	5.15	32.27	4.43	31.55	5.59	0.10	0.959	-

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$ Kullanılan Test: Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Şehvetli/ Tahrik Edici Olan, Dolaysız Açık Sözlü, Cinsel Yönelim, Toplumsal Cinsiyet, Yaş ve Cinsellik, Cinsel Davranış, Cinsel İlişki, Cinsel Memnuniyet, Dışa Dönüklük, Sorumluluk, Duygusal Denge, Deneyime Açıklık aldıkları puanlar medeni durum bazında yapılan değerlendirmede, karşılaştırılan gruplar arası anlamlı ölçüde farklılıklar olmadığı saptanmıştır ($p>.05$).

Sevgi Dolu/Şefkatli alt ölçeğinden ($F(3.299)=3.79$, $p<.05$) aldıkları puanlar medeni duruma göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Games-Howell sonuçları göz önüne alındığında, boşanmış olanların aldığı puanları bekar olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Cinsel Mitler Ölçeğinden ($F(3.299)=2.88$, $p<.05$) aldıkları puanlar medeni duruma göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Tukey sonuçları göz önüne alındığında, evli olanların aldığı puanları ilişkisi olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Mastürbasyon alt ölçeğinden ($F(3.299)=5.00$, $p<.05$) aldıkları puanlar medeni duruma göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Games-Howell sonuçları göz önüne alındığında, bekar ve evli olanların aldığı puanları ilişkisi olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Cinsel Şiddet alt ölçeğinden ($F(3.299)=2.85$, $p<.05$) aldıkları puanlar medeni duruma göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Tukey sonuçları göz önüne alındığında, evli olanların aldığı puanları ilişkisi olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Uyumluluk alt ölçeğinden ($F(3.299)=3.90$, $p<.05$) aldıkları puanlar medeni duruma göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Tukey sonuçları göz önüne alındığında, boşanmış olanların aldığı puanları bekar olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Çizelge 10:Maddi Duruma Göre Cinsel Benlik Şeması Ölçeği, Cinsel Mitler Ölçeği ve Hızlı Büyük Beşli Kişilik Testi Puanlarının Karşılaştırılması

Bağımlı Değişkenler	Maddi Durum						F(2,300)	p	Post-Hoc
	Düşük ¹ (n=42)		Orta ² (n=244)		Yüksek ³ (n=17)				
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS			
Sevgi Dolu/Şefkatli	49.71	7.98	50.68	7.68	48.88	11.37	0.61	0.543	-
Şehvetli/ Tahrik Edici Olan	44.19	7.62	44.24	9.05	48.47	8.93	1.83	0.162	-
Dolaysız Açık Sözlü	39.74	8.01	40.45	7.30	41.12	6.04	0.26	0.773	-
Cinsel Mitler Ölçeği	59.10	14.37	62.28	16.78	64.35	26.14	0.80	0.451	-
Cinsel Yönelim	13.45	5.43	14.37	5.44	15.59	5.68	1.00	0.368	-
Toplumsal Cinsiyet	9.86	3.52	10.91	4.19	11.35	6.21	1.26	0.284	-
Yaş ve Cinsellik	9.76	2.18	9.66	2.64	10.18	4.14	0.31	0.737	-
Cinsel Davranış	5.64	2.69	5.43	2.45	5.53	3.28	0.13	0.881	-
Mastürbasyon	3.83	1.82	4.50	2.17	3.41	2.65	3.41	0.034*	2>3
Cinsel Şiddet	6.07	1.81	6.66	2.75	6.53	4.00	0.83	0.438	-
Cinsel İlişki	5.31	2.32	5.62	2.32	5.88	2.78	0.46	0.635	-
Cinsel Memnuniyet	5.17	1.85	5.13	1.99	5.88	2.47	1.13	0.325	-
Uyumluluk	34.62	4.41	35.16	4.13	34.71	4.90	0.35	0.703	-
Dışa Dönüklük	23.83	7.74	25.07	6.59	25.94	8.12	0.77	0.462	-
Sorumluluk	29.45	6.20	30.46	6.45	30.18	8.10	0.43	0.650	-
Duygusal Denge	20.33	6.82	21.74	6.40	20.59	8.14	0.99	0.372	-
Deneyime Açıklık	33.40	3.64	32.01	4.82	33.29	4.09	2.05	0.131	-

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$ Kullanılan Test: Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Sevgi Dolu/Şefkatli, Şehvetli/ Tahrik Edici Olan, Dolaysız Açık Sözlü, Cinsel Mitler Ölçeği, Cinsel Yönelim,

Toplumsal Cinsiyet, Yaş ve Cinsellik, Cinsel Davranış, Cinsel Şiddet, Cinsel İlişki, Cinsel Memnuniyet, Uyumluluk, Dışa Dönüklük, Sorumluluk, Duygusal Denge, Deneyime Açıklık aldıkları puanlar maddi durum bazında yapılan değerlendirmede, karşılaştırılan gruplar arası anlamlı ölçüde farklılıklar olmadığı saptanmıştır ($p>.05$).

Mastürbasyon alt ölçeğinden ($F(3.299)=3.41$, $p<.05$) aldıkları puanlar gelir duruma göre yapılan incelemede, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Tukey sonuçları göz önüne alındığında, orta düzeyde geliri olanların aldığı puanları yüksek düzeyde geliri olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

V. TARTIŞMA

Bu çalışmada cinsel benlik şemalarının oluşumunda cinsel mitler ve kişilik özelliklerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığının tespit edilmesi hedeflenmiştir. İlgili değişkenlere ait bulgular göz önünde bulundurularak alanyazın ışığında tartışılacaktır.

Yapılan çalışmada kişilik özellikleri ve yaş arasındaki ilişki incelendiğinde, kişilik ölçeği alt boyutlarından sorumluluk ve uyumluluk boyutları ile arasında pozitif bir korelasyon bulunmuştur. Kişilerin yaşı arttıkça sorumluluk ve uyumluluk kişilik özelliklerinde artış görülebilmektedir. Çalışmanın bu sonucuyla uyumlu bir şekilde Srivastava ve arkadaşları (2003) büyük bir katılımcı grubu ile yaptıkları çalışmada yaşı ilerlemesi ile birlikte sorumluluk ve uyumluluk boyutlarında yükselme olduğu bulmuşlardır. Aynı sonucu Lucas ve Donellan (2008) de yaptıkları çalışmada bulmuşlardır. Bu alt boyutlar ve yaş arasındaki pozitif yönlü ilişkisinin ise en çok orta yaş da kendini gösterdiğini belirtmişlerdir. Aynı çalışmada dışa dönüklük ve yaş arasında negatif bir ilişki bulunmuştur. McCrea ve Costa (2006) yaptığı çalışmada yaşı artması ile birlikte sosyal bağların zayıfladığı sonucunu bulmuşlardır. Alanyazın var olan başka çalışmalara bakıldığında ise kişilik özellikleri ve yaş değişkenleri arasında ilişki olduğunu gösteren çalışmalar bulunmuştur fakat kişiliğin değişim boyutu göz önüne alındığında tutarlılık göstermediği belirtilmiştir.

Yaşın ve cinsel benlik şemasının ilişkisi incelendiğinde Sevgi dolu/ Şefkatli ve yaş arasında pozitif bir korelasyon olduğu bulunmuştur. Kişilerin yaşı ilerledikçe Sevgi dolu/ Şefkatli cinsel benlik şemasında yükseldiği görülmektedir. Yapılan çalışmalarda Cinsel benlik şemaları ve Yaş kavramı incelenirler kadınlarda cinsel deneyimin yaşı artmasıyla bağlantılı olduğu, kadının deneyimi arttığı ve cinselliğe dair kaygısı azaldığı için pozitif cinsel benlik şemalarına sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır . Aynı çalışmada cinsel benlik şemalarının otuz yaşının altında olanlara oranla otuz yaşın üstündeki kadınlarla daha ilgili olduğu sonucuna ulaşılmıştır(Rushton, 2002).

Cinsel mitler ve yaş arasındaki ilişki incelendiğinde ise aralarında pozitif bir korelasyon olduğu bulunmuştur. Kısaca kişilerin yaşları arttıkça cinsel mitlere inanma düzeyleri de artmaktadır. Şahbaz (2017) otuz yaş üstü kişilerle yaptığı çalışmada elde edilen sonuç ile uyumlu bir sonuç bularak otuz yaş üstü kişilerin cinsel mitlere inanma seviyesinin daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Alanyazında elde edilen sonuçtan farklı sonuçlara da rastlanmıştır. Özsoy ve Kılci (2019) tarafından yapılan bir araştırmada yaşı yirmi yedi ve üzerinde olan bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyinin azaldığına dair sonuçlar bulunmuştur. Benzer bir çalışmada da on dokuz yaşından küçük olan kişilerin büyüklere oranla cinsel mitlere inanma düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür (Aygin vd., 2017). Uyar (2015) otuz yaş altında ve otuz yaş üstünde olmak üzere iki gruba ayırdığı kadınlar ile yaptığı çalışmada ise yaş ve cinsel mitlere inanma arasında bir ilişki bulunamamıştır.

Kişilik özellikleri ve cinsel mitler arasındaki ilişki incelendiğinde ise sorumluluk ve cinsel mitlere inanma arasında pozitif bir korelasyon bulunmuştur. Kişilerin sorumluluk kişilik özelliği arttıkça cinsel mitlere inanma düzeyi de artmaktadır. Sorumluluk kişilik özelliği baskın kişiler disiplinli, çalışkan ve kurallara inanan kişilerdir (Barrick ve Mount, 1991; McCrea ve Costa, 2003). Cinsel mitler ise toplum nezdinde kabul görmüş yanlış cinsel inanışlardır(Quilliam,2005). Buradan yola çıkarak Sorumluluk alt boyutu yüksek olan kişilerin toplumun kurallarına da uymak ve toplumda var olan düşünceyi kabul görmeye eğilimleri yüksek olabileceği düşünülebilir.

Çalışmada bulunan bir diğer sonuçta ise sorumluluk alt boyutu ve cinsel ilişki alt boyutu arasında negatif korelasyon bulunmuştur. Kişilerin sorumluluk alt boyutu yükseldikçe cinsel ilişki alt boyutuna inanma düzeyleri düşmektedir. Bu elde edilen sonuç beklenen bir sonuç olmuştur. Sorumluluk alt boyutuna sahip kişiler hayatlarında olan insanlara karşı kontrollü, görevlerinin sorumluluğunu bilen ve hazzı erteleyebilen kişilik özelliklerine sahiptirler (MacLan ve Walmsley,2010) . Cinsel ilişki alt boyutu ise bize toplumda oldukça yaygın olarak bilenen cinselliğin sadece cinsel ilişki ile mümkün olabileceği ve cinsel hazzı yaşayabilmek için cinsel ilişkinin şart olduğu düşüncesini vermektedir (Evcili vd., 2016). Güncel yapılan çalışmalar ile birlikte bu inanışların tersi olarak cinsel hazzın sadece cinsel birliktelik ile olmadığını partnerlerin hazza birbirlerine dokunuşları ya da alternatif seks yöntemleri ile de ulaşılabileceğini bilmekteyiz (Keçe vd., 2022).Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda ise

sorumluluk özelliği yüksek olan yani hayatındaki inşalara karşı kontrollü, hazzı erteleyebilen kişilerin cinselliği sadece cinsel birliktelik olarak görmemeleri uyumlu bulunmaktadır.

Uyumluluk alt boyutu ve cinsel şiddet alt boyutu arasında pozitif bir korelasyon bulunmuştur. Kişilerin uyumluluk özelliği yükseldikçe cinsel şiddet alt boyutunda da yükselme görülmektedir. Uyumluluk özelliği yüksek olan kişiler hoşgörülü ve kibar bir şekilde tanımlanırlar (Jensen – Campbell ve Graziona, 2001). Cinsel şiddet alt boyutunda ise rıza dışı birlikteliğin tecavüz olarak sayılmadığı, erkek çocukların tecavüz kurbanı olamayacağı ve kadınların giyimiyle cinsel şiddetin ortaya çıkmasına sebep oldukları gibi hem suç sayılabilecek hem de yanlış inanışlar yer almaktadır. Bu elde edilen sonuçta hoşgörülü ve kibar özelliklerde olan kişilerin cinsel şiddet boyutu ile aralarında pozitif bir ilişkinin çıkması beklenmedik bir sonuç olmuştur. Bu sonucun uyumluluk özelliği gösteren kişilerin tartışmadan kaçmak ve buna maruz kalmamak için kabullenici bir tavır sergileyici bir yapıda olmalarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir (Cloninger, 2000).

Duygusal denge ve yaş ve cinsellik alt boyutu arasında pozitif bir korelasyon bulunmuştur. Duygusal denge boyutu yüksek olan kişiler yaş ve cinsellik ile ilgili mitlere daha yüksek oranda inanmaktadır. Duygusal denge alt boyutu yüksek olan kişiler karamsar, kaygılı, hayat karşı genel bir olumsuzluğu olan, eleştirel dili yüksek kişilerdir (Geçtan 2009). Yaş ve cinsellik alt boyutunda ise yaşlı kişilerin cinsel birlikteliğinin yanlış bulunduğu, menapoza giren kadınların cinsel yaşamının sona erdiği ve tatminkar bir cinsel yaşam için genç olmak gerektiğine dair yanlış inanışlar vardır duygusal denge özelliği yüksek olan kişilerin hayat karşı bu olumsuz ve eleştirel tarafı yaş ve cinselliğe de eleştirel bir dilde yaklaşma ya da doğru bulmama gibi özellikler sergileyebilecekleri düşünülmektedir.

Cinsel benlik şemaları ve kişilik özellikleri arasındaki ilişki incelendiğinde Sevgi dolu/ Şefkatli alt boyutu ve kişilik özellikleri arasında pozitif bir korelasyon bulunmuştur. Kişilerin uyumluluk, dışa dönüklük, Deneyime açıklık, duygusal denge alt boyutları yükseldikçe sevgi dolu/ şefkatli alt boyutunda yükselmektedir. Beş faktör kişilik testinde yer alan tüm boyutlar kişilik kavramının ayrı boyutlarını kapsamaktadır bu boyutlar bireyin kişilik gelişimini desteleyen niteliktedir dört alt boyutun sevgi dolu /şefkatli alt boyutu ile aralarında ilişkinin çıkması bireyin bu kişilik özellikleri sevgi dolu/ şefkatli cinsel benlik şemalarının oluşumunda etkisi olduğunu bize

göstermektedir. Alanyazında bu iki başlığın incelendiği çalışmalara denk gelinmemesi ve yapılan bu çalışmada anlamlı bir ilişkinin bulunması alanyazına katkı sağlar niteliktedir.

Bir başka cinsel benlik şeması olan şehvetli/ tahrik edici alt boyutu ve uyumluluk, deneyime açıklık kişilik özellikleri arasında pozitif korelasyon bulunmuştur. Kişilerin deneyime açıklık ve uyumluluk alt boyutları yükseldikçe şehvetli/ tahrik edici alt boyutları da yükselmektedir. Deneyime açıklık alt boyutu yüksek olan kişiler yeni deneyimlere açık, hayata dair yaratıcı fikirleri olan, hayal dünyası geniş, değişikliği seven kişilerdir (Park ve Antonioni,2007). Uyumluluk alt boyutu yüksek kişiler ise sosyal etkileşime açık, sosyal bağlamdaki etkileşimlerde uyum sağlayarak var olan, yenilikleri kolayca kabul eden kişilerdir (Premuzic, 2022). İki kişilik alt boyutunda özelliğine baktığımızda şehvetli /Tahrik edici cinsel benlik şemasına sahip olmakla uyumlu olduğu görülmektedir.

Mevcut çalışmada yapılan çoklu doğrusal regresyon analizine göre, uyumluluk alt boyutunun sevgi dolu/ şefkatli cinsel benlik şemasını yordadığı bulunmuştur. Elde edilen bu sonuç beklenen bir sonuçtur. Uyumluluk kişilik özelliğine sahip bireylerin sahip oldukları nazik, kibar ve ılımlı yapı kişide sevgi dolu/ şefkatli cinsel benlik şemasının oluşmasına sebep olabilir. Dışa dönüklük ve deneyime açıklık boyutunun şehvetli/ tahrik edici cinsel benlik şemasını yordadığı bulunmuştur. Benzer bir şekilde Dışa dönüklük ve deneyime açıklık boyutunun Dolaysız Açık Sözlü cinsel benlik şemasını yordadığı bulunmuştur. Dışa dönüklük ve deneyime açıklık kişilik alt boyutları kişinin sosyal ve bireysel anlamda daha rahat kendini ifade etmesine, yeni deneyimler edinmesine, istek ve arzularını dile getirebilmesine olanak sağlamaktadır (Störmer ve Fehr, 2013; Barrick vs., 2002). Bu olanaklarda kişilerin şehvetli /tahrik edici cinsel benlik şemalarının oluşumunu etkileyen faktörlerden biri olabilmektedir. Alanyazında bu konuyla ilgili çalışma olmasa da kişilik özelliklerinin cinsel benlik şemalarının oluşumunda etkili olduğunu destekler nitelikte çalışmalar bulunmaktadır (Aistle S vd., 2023).

Cinsel benlik şemaları ve cinsiyet faktörü arasındaki ilişki incelendiğinde şehvetli/tahrik edici, dolaysız açık alt ölçeklerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuca göre erkeklerin aldığı puan kadınlara oranla daha yüksektir. Sevgi dolu/ şefkatli alt boyutunda ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Mevcut çalışmadan farklı olarak Hill (2007) cinsel benlik ve cinsiyet

faktörü ile ilgili yaptığı çalışmada sevgi dolu/ şefkatli alt boyutuyla cinsiyet arasında anlamlı bir fark olduğunu bulmuş ve kadınların sevgi dolu/ şefkatli alt boyutunun erkeklere kıyasla daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Mevcut çalışmamızla uyumlu olarak İsmail (2018) yaptığı çalışmada erkeklerin şehvetli / tahrik edici boyutunun kadınlara göre daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Fakat aynı çalışmada dolaysız/ açık sözlü alt boyutu ve cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Cinsel mitler ve cinsiyet faktörü arasındaki ilişki incelendiğinde erkeklerin kadınlara oranla cinsel mitlere inanma düzeyinde daha yüksek puanlar aldığı görülmüştür. Elde edilen bu sonuç alanyazın ile uyumludur. 19 ilde 1537 kişiyle yapılan bir çalışmada, kadınların cinsellik konusunda bilgisiz olduğu erkeklerin ise yüksek bir yüzdelikte yanlış bilgiye ve cinsel mitlere sahip olduğu gösterilmiştir (CETAD,2006).

Kişilik özellikleri ve cinsiyet faktörü arasındaki ilişki incelendiğinde, uyumluluk, dışa dönüklük, sorumluluk, deneyime açıklık alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Fakat kişilik özellikleri alt boyutundan olan duygusal denge ve cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuca göre erkeklerin puanlarının kadınlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bulunan bu sonuçlardan farklı olarak alanyazında yapılan çalışmalara bakıldığında Costa, Terracciano ve McCrae (2001) 26 farklı ülkeden kişilerle yaptıkları çalışmada kadınların erkeklere oranla uyumluluk ve duygusal denge boyutlarından daha yüksek puan aldıklarını bulmuşlardır. Yine yapılan başka bir çalışmada kadınların uyumluluk ve duygusal denge puanları yüksek bulunmuştur(Chapman vd., 2007; Weisbergvd., 2011). Godowin ve Gotlib (2004) yaptığı bir çalışmada ise erkeklerin kadınlara oranla deneyime açıklık boyutlarının daha yüksek olduğu ve kadınlara oranla karar alırken yeni birşeyler denemeye açık olduklarını bulmuşlardır.

Cinsel benlik şemaları ve eğitim faktörü arasındaki ilişki incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bulunan bu sonuçla uyumlu olarak Uzunoğlu (2021) yaptığı çalışmada cinsel benlik şemaları ve eğitim faktörü arasında ilişki bulamamıştır. Alanyazın incelendiğinde cinsel benlik şemaları ve eğitim faktörü arasındaki ilişkiyi çalışan bir araştırmaya ulaşılamamıştır. Bu iki değişkenin çalışılmamasının sebebi olarak ise cinsel benlik şemalarının ölçümüne dair örneklemin çoğunlukla üniversite öğrencisi örnekleminde olması sebebi düşünülmüştür (Koçak ve Fışiloğlu, 2011; Zargarinejad ve Ahmadi, 2020)

Cinsel mitler ve eğitim seviyesi faktörü incelendiğinde ilk ve orta öğretim düzeyinde eğitim seviyesine sahip olanların önlisans /lisans ve yüksek lisans düzeyinde eğitim seviyesine sahip olanlara kıyasla daha yüksek puan aldıkları görülmüştür. Buradan elde ettiğimiz sonuçta, eğitim seviyesi arttıkça cinsel mitlere inanma düzeyi düştüğü görülmektedir. Alanyazında da aynı sonuçta olan çalışmalar oldukça fazladır. Bozkurt (2006) tarafından 222 kişiyle yapılan bir araştırmada kişilerin bilgi düzeyi ve cinsel mitlere inanma seviyeleri kıyaslandığında cinsel bilgi düzeyleri yüksek olan kişilerin eğitim seviyelerinin de yüksek olduğu görülmüş. Özmen (1999) yaptığı bir çalışmada eğitim seviyesi düşük olan kişilerin cinsel mitlere inanma seviyesinin yüksek olduğu görülmüştür. Fakat Sungur (1998) yaptığı başka bir çalışmada cinsel mitlere inanmanın kişinin içinde yaşadığı toplumun kültürüne sahip olduğu için olduğu kişinin eğitim seviyesiyle ilgili olmadığını belirtmiştir. Yapılan başka çalışmalarda cinsel mitlere inanmanın eğitim seviyesinden bağımsız olarak doğru ve yanlış bilgilerin edinilmesinden kaynaklı olduğunu savunmuştur (Yaşan ve Gürgen, 2004).

Kişilik özellikleri ve eğitim durumu faktörü arasındaki ilişki incelendiğinde aralarında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Çalışmayla uyumlu olarak Lucas ve Donnellan (2008) kişilik özellikler ve eğitim seviyesi arasında bir ilişki olmadığını göstermişlerdir. Alanyazın incelendiğinde kişilik özellikleri ve eğitim faktörü ile ilgili çalışmaların azlığı dikkat çekmiştir. Var olan çalışmalarda ise herhangi bir tutarlılık görülmemektedir. Fakat Skrandal ve Vassend (1995) yaptığı çalışmada kişilerin eğitim seviyesi ve deneyime açıklık alt boyutu arasında bir ilişki bulunmuştur. Aynı şekilde Golberg ve arkadaşları (1998) eğitim seviyesi ve deneyime açıklık arasında pozitif yönde bir ilişki bulmuşlardır.

Cinsel benlik şemaları ve maddi durum arasındaki ilişki incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Elde edilen sonuçla uyumlu bir şekilde Andersen ve Cyraowski (1994) yaptıkları çalışmada cinsel benlik şemaları ve maddi durum arasında bir ilişki bulamamışlardır. Elde edilen sonuçtan farklı olarak ise Koyuncu Aka (2024) maddi durumun artması ile Sevgi dolu/şefkatli ve Dolaysız/Açık sözlü boyutlarında da artış olduğunu bulmuştur.

Cinsel mitler ve maddi durum faktörü arasındaki ilişki incelendiğinde aralarında anlamlı bir ilişki bulunmadığı sadece mastürbasyon alt boyutu ve maddi durum arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu görülmüştür. Sonuca göre orta düzey

geliri olan kişilerin aldığı puan yüksek düzeyde geliri olanlara oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Fakat cinsel mitler ve maddi gelir arasındaki ilişkiye dair alanyazında yapılan çalışmalarda maddi durum ve cinsel mitler arasında anlamlı ilişkinin olduğu çalışmalarda bulunmaktadır. Şahbaz (2017) yaptığı çalışmada cinsel mitler ve maddi durum arasında anlamlı bir fark bulmuş ve orta gelire sahip olan kişilerin cinsel mitlere daha çok inandığı sonucunu tespit etmiştir. Apay ve arkadaşları (2013) ise iki farklı ülkenin karşılaştırılmasına ilişkin yaptığı çalışmada maddi durum ve cinsel mitler arasında yüksek derecede anlamlı ilişki bulmuşlardır.

Kişilik özellikleri ve maddi durum faktörü arasındaki ilişki incelendiğinde aralarında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Alanyazın incelendiğinde kişilik özellikleri ve maddi durum arasındaki ilişkiyi çalışan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Alanyazının bu konuda sınırlı kaldığı ve bu iki değişken arasında çalışmalar yapmanın alanyazına önemli bir katkı sunabileceği düşünülmektedir.

Cinsel benlik şemaları ve medeni durum faktörü arasındaki ilişki incelendiğinde Şehvetli/ Tahrik edici olan ve Dolaysız/ Açık sözlü alt ölçekleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Elde edilen sonuçtan farklı olarak Turna (2022) yaptığı çalışmada evli olan kişilerin evli olmayanlara oranla şehvetli/ Tahrik Edici cinsel benlik şemasının daha düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Cinsel benlik ve Sevgi dolu / şefkatli alt boyutuyla ise arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu sonuca göre boşanmış olan kişilerin bekar kişilere göre daha yüksek bir puan aldığı görülmüştür. Turna (2022) yaptığı aynı çalışmada partneleriyle flört ederek evlenen kişilerin görücü usulü ile evlenenlere kıyasla Sevgi dolu /Şefkatli alt boyutunun daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Alanyazın incelendiğinde ise cinsel benlik şemaları ve medeni durum faktörü ile ilgili çalışmaların çok sınırlı olduğu görülmüştür.

Cinsel mitler ve medeni durum faktörü arasındaki ilişki incelendiğinde aralarında anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre evli kişilerin ilişkisi olanlara oranla cinsel mitlere inanma seviyesinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, yaş ve cinsellik, cinsel davranış, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki, cinsel memnuniyet alt ölçeklerinde ise medeni durum ile anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Alanyazında medeni durum ve cinsel mitlere dair yapılan çalışmalarda evlilik süresi uzadıkça cinsel mitlere inanma düzeyinin arttığı görülmüştür.

Kişilik özellikleri ve medeni durum faktörü incelendiğinde dışa dönüklük, sorumluluk, duygusal denge ve deneyime açıklık alt boyutları arasında anlamlı bir fark bulunamamış, medeni durum ve uyumluluk alt boyutu arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulunan bu sonuca göre boşanmış olan kişilerin bekarlara göre uyumluluk alt boyutundan aldıkları puanlar daha yüksektir. Kısaca boşanmış olan kişiler bekarlara göre daha uyumlu kişilik özellikleri sergilemektedir. Alan ve Baykal (2018) yaptığı bir çalışmada ise medeni durum ve uyumluluk alt boyutu ve sorumluluk alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu sonuca göre bekar olanların evli olanlara kıyasla uyumluluk ve sorumluluk alt boyutları daha düşük çıkmıştır. Demir (2012) yaptığı çalışmada ise evli olanların bekar kişilere kıyasla deneyime açıklık alt boyutunun daha düşük olduğu bulunmuştur

VI. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan mevcut çalışmada cinsel benlik şemalarının oluşumunda cinsel mitler ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Elde edilen bulgular incelendiğinde cinsel benlik şemaları ve kişilik özellikleri alt boyutlarından uyumluluk, deneyime açıklık, duygusal denge ve dışa dönüklük arasında pozitif bir korelasyon bulunmuştur. Bu değişkenler ile ilgili hipotezler kabul edilmektedir. Şehvetli/ tahrik edici cinsel benlik şeması ve uyumluluk, deneyime açıklık kişilik alt boyutları arasında da pozitif bir korelasyon bulunmuştur. Bu değişkenler ile ilgili hipotezlerde kabul edilmektedir.

Fakat dolaysız açık sözlü cinsel benlik şeması ve kişilik özellikleri arasında bir ilişki bulunamamıştır. Bu değişkenler ile ilgili hipotezler reddedilmektedir.

Cinsel mitler ve kişilik özellikleri arasındaki ilişki incelendiğinde sorumluluk alt boyutu ile arasında pozitif bir korelasyon bulunmuştur. Cinsel ilişki alt boyutu ve sorumluluk alt boyutu arasında negatif bir korelasyon bulunmuştur. Cinsel şiddet ve uyumluluk alt boyutu arasında pozitif bir korelasyon bulunmuştur. Yaş ve cinsellik alt boyutu ve duygusal denge alt boyutu arasında pozitif bir korelasyon bulunmuştur. Bu değişkenler ile ilgili hipotezler kabul edilmektedir. Kişilik özelliklerinin alt boyutları olan dışa dönüklük, deneyime açıklık ve cinsel mitler arasında bir ilişki bulunamamıştır. Bu değişkenler ile ilgili hipotezler reddedilmektedir.

Cinsel benlik şemaları ve cinsel mitler arasında cinsel benlik şemalarının oluşumunda cinsel mitlerin etkili olduğu düşünülmüştür fakat beklenenin aksine bir ilişki bulunamamıştır. İlgili değişkenler ile ilgili hipotezler reddedilmektedir.

Yapılan çalışmadan elde edilen bulgulara göre ileride yapılabilecek farklı çalışmalar için şu önerilerde bulunabilir :

- Yapılan mevcut çalışmanın örneklemini İstanbul ilinde yaşayan 303 kişiden oluşmaktadır. İleride yapılacak farklı çalışmalar için daha geniş bir örnekleme ulaşılabilen olması daha net ve kapsamlı sonuçlar alınmasını sağlayabilir.

- Yapılan mevcut çalışmada cinsiyet faktörü homojen bir şekilde dağılmamıştır. İleride yapılacak farklı çalışmalarda bu faktörün homojen bir şekilde dağılım göstermesi daha net sonuçlar alınmasını sağlayabilir.
- Bu çalışma yapılırken alanyazında bu konular ile ilgili bir sınırlılığa rastlanmıştır. Bu konular ile ilgili yapılan çalışmaların artması bu sınırlılığın kalkmasına yardımcı olup ileride yapılacak çalışmalara destek sağlayabilir.

VII. KAYNAKÇA

MAKALELER

- ANDERSEN BL, WOODS XA, Copeland LJ. **Sexual self-schema and sexual morbidity among gynecologic cancer survivors.** J Consult Clin Psychol. 1997Apr;65(2):221–9.
- ANDERSEN, B.L. & CYRANOWSKI, J.M. (1998). **Schemas, sexuality, and romantic attachment.** Journal of Personality and Social Psychology, 74(5), 1364-1379.
- ANDERSEN, B.L. and CYRANOWSKI, J.M.(1994) **Women’s Sexual Self-Schema.** *Journal of Personality and Social Psychology*, 67, 1079-1100
- ANDERSEN, B.L., CYRANOWSKI, J.M., & ESPINDLE, D. (1999). **Men’s sexual self- schema.** Journal of Personality and Social Psychology, 76(4), 645-661.
- ANDERSEN, B.L., WOODS, X. A., & COPELAND, L. J. (1997). **Sexual self-schema and sexual morbidity among gynecologic cancer survivors.** Journal of Consulting and Clinical Psychology. 65(2),221.
- APAY, S.E., AKPINAR, R.B. ve ARSLAN, S., 2013, ‘**Öğrencilerin Cinsel Mitlerinin İncelenmesi**’ Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 16:2.
- BOZDEMİR, N., ÖZCAN, S. (2011). **Cinselliğe ve cinsel sağlığa genel bakış.** *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 5.
- Cinsel Eğitim ve Tedavi Araştırma Derneği (CETAD), (2006). **Cinsel yaşam ve sorunları.** Cinsel Eğitim ve Tedavi Araştırma Derneği.
- CİVİL, B. Ve YILDIZ, H.,2010, ‘**Erkek Öğrencilerin Cinsel Deneyimleri ve Toplumdaki Cinsel Tabulara Yönelik Görüşleri**’ Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi, 3(2): ss.58-64.
- ÇAKICI, D.(2011). **Şema kuramının okuduğunu anlama sürecindeki rolü.** *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,(30),77-86

- EGE, E., AKIN, B., ARSLAN, S., Y., BİLGİLİ, N. (2010). **Sağlıklı kadınlarda cinsel fonksiyon bozukluğu sıklığı ve risk faktörleri.** *TUBAV Bilim Dergisi*, 1.
- FİSKE, S., TAYLOR, S.E. (1991) **Social Cognition.** New York: McGraw Hill
- GATES E. **Sexual behaviors and sexual self-schema in women with vulvar vestibulitis.** 2000 [cited 2023 Dec 25]; Available from:
- International Classification of Diseases and Related Health Problems.* (1994). 10th edn. World Health Organization.
- İNCESU, C. (2004). **Cinsel işlevler ve cinsel işlev bozuklukları.** *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 7.
- KISA, S., ZEYNELOĞLU, S., YILMAZ, D. and Verim, E., 2013, ‘**Knowledge and Beliefs Related to Sexuality of Couples Doing Marriage Preparation**’ TAF Preventive Medicine Bulletin, 12(2).
- KİNGSBERG, S., A., IGLESİA, C., B., KELLOGG, S., KRYCHMAN, M., L. (2011). **Handbook on female sexual health and wellness.** ARHP by Boehringer Ingelheim Pharmaceuticals.
- KİNSEY AC, POMEROY WR, Martin CE. **Sexual Behavior in the Human Male.** Philadelphia, Pa: W.B Saunders; 1948; 610-666. **Voices from the past.** American Journal of Public Health 2003; 93(6): 894-898
- KOCAGÖZ, S.Z., 2008, **Cinsel İşlev Bozukluğu Tipleri ve Cinsel Mitler Arasındaki İlişki, Uzmanlık Tezi,** Uludağ Üniversitesi, Tıp Fakültesi.
- KONTULA, O. (2009). **Between sexual desire and reality, the evolution of sex in Finland.** *Publications of The Population Research Institute.*
- MESTON CM, HELLİNİ AH, HEİMAN JR. **Women’s history of sexual abuse, their sexuality, and sexual self-schemas.** J Consult Clin Psychol. 2006 Apr; 74(2): 229–36.
- NOBRE, P.J. & PİNTO – GOUVEİA, J., 2006. ‘**Cognitive and Emotional predictors of Female Sexual Dysfunctions.** Manuscript Submitted For Publication’ Journal of Sex and Marital Therapy 34(4) : pp. 325-42

- NYANZİ, S., NYANZİ, B. AND KALİNA, B., 2005, ‘**Contemporary Myths, Sexuality Misconceptions, Information Sources, and Risk Perceptions Of Bodabodomen in South West**’ Sex Roles, 52 (1).
- TORUN, F., TORUN, S.D. VE ÖZAYDIN, A.N., 2011, ‘**Erkeklerde Cinsel Mitlere İnanma Oranları ve Mitlere İnanmayı Etkileyen Faktörler**’ Düşünen Adam Dergisi, 24(1): ss. 24 – 31.
- VOLSKY RUSHTON, J.A (2002). **Exploring the construct of female sexual self-schema**. Unpublished Doctoral Dissertation, Concordia University.
- VURAL, K.B. VE TEMEL, A., 2010, ‘**Cinsel Doyumun Yordanmasında Bazı Faktörlerinin İncelenmesi**’ Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 13: ss.24-34.
- YAŞAN, A. VE GÜRGEN, F., 2004, ‘**Cinsel Partneri Olan Bir Hemşire Grubu İle Hiç Partneri olmamış Bir Hemşire Grubunun Cinsel Bilgi Edinme Yolları ve Cinsel Mitlerin Yaygınlığının Karşılaştırılması**’ Yeni Symposium, 42(2) : ss.72-76
- YUREK D. **Surgical treatment of breast cancer: Sexual self-schema, stress reactions, and sexuality outcomes**. 1998 [cited 2023 Dec 25]; Available from:
- ZİLBERGELD, B., **The Man Belind the Broken Penis : Social Psychological Determinants of Erectile Failure**, Ed. R. C. Rosen, S.R. Liblum, Erectile Disorders: Assessment an Treatment. 1. Edition, The Guild ford Press, London,1992.

KİTAPLAR

- İNCESU, C. (2001). **Cinsel işlevin fizyolojisi**. Yetkin, N., İncesu, C. (Ed.). Cinsel İşlev Bozuklukları Monograflar Serisi. Roche Müstahzarları.
- KAYIR , A. **Cinsellik Kavramı ve Cinsel Mitler**, Cinsel ;İşlev Bozuklukları, Monograf Serisi, Roche Müstahzarları, İstanbul,2001.
- KEÇE, C., **Cinselliğin Dayanılmaz Ağırlığı**, Pusula Yayınevi, Ankara, 2013
- KORA, K. VE KAYIR, A., 1996, ‘**Cinsel Roller ve Cinsel Mitler**’ Düşünen Adam, 9(2): ss.55-58.

MARKUS,H.(1977).**Self-schemata and processing information about the self.**

Journal of personality and social psychology, 35(2),299-333

OGUR, P., UTKUALP, N. VE AYDINOĞLU, N., 2016, ‘**Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Cinsellikle İlgili İnanışları**’ Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, 1(25): ss. 13-21.

OHL, L.E., 2007, ‘**Essentials of Female Sexual Perspective**’ Urologic Nursing, 27(1): pp. 57-64.

SUNGUR, M.Z. VE TARCAN , Z., CETAD **Bilgilendirme Dosyası- 6 Erkek Cinselliği, Cinsel Sağlık ve Üreme sağlığı Alanın Ulusal ve Yerel Medya yoluyla Savunuculuk Projesi**, İstanbul, 2006.

YANBASTI, G. (1996). **Kişilik kuramları**. İzmir, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları

TEZLER

AKA, E. (2024). ‘Anksiyete bozukluğu Ve/Veya Depresyon Tanısı Bulunan Hastalarda Cinsel İşlev bozukluğu Sıklığı Ve Cinsel Benlik Şemaları İle İlişkisi’ , (Yüksek Lisans Tezi), Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

BOZKURT, S. (2016). *Bireylerin cinsel mitlere inanma durumunun ve cinsel bilgi düzeylerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÇETİN, E. (2019). ‘48-72 Aylık Çocukların Kaygı Düzeyleriyle Ebevenylerinin Beş Faktör Kişilik Kuramına Göre Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi’, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

MENTEŞE, M. (2017). ‘Yaş,Cinsiyet Ve Kişilik Özellikleri İle İnternette Oyun Oynama Alışkanlıkları Arasındaki İlişkiler, (Yüksek Lisans Tezi), Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

ŞAHBAZ, T. (2017). ‘Cinsel Mitlerin Cinsel İşlev Bozukluğu ve Kaygı Üzerinde Etkisi’, (Yüksek Lisans Tezi), Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

TURNA, T.(2022). ‘Cinsel Benlik Şemaları,Suçluluk/ Utanç Ve Sosyal Görünüş Kaygısı İle Cinsel Doyum Arasındaki İlişikin İncelenmesi’, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

UZUNOĞLU, S. (2021). ‘Evli Kadınların Cinsel Benlik Şemaları İle Cinsel İşlev Düzeyleri Arasındaki İlişki’, İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

YAVUZ, A. (2018). ‘Psikolojik Açıdan Cinsellik, Cinsiyet Roller Ve Özsaygının İncelenmesi’ , (Yüksek Lisans Tezi), Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

(URL-1). <https://search.proquest.com/openview/8ea479d631af560bceff5f5c28880eec/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>

(URL-2). <https://search.proquest.com/openview/fla2c821096693d9d1f10211b0d1151b/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>

(URL-3). REİSSİNG ED, BİNİK YM, KHALİFÉ S, COHEN D, AMSEL R. **Etiological Correlates of Vaginismus: Sexual and Physical Abuse, Sexual Knowledge, Sexual Self-Schema, and Relationship Adjustment.** J Sex Marital Ther [Internet]. 2003 [cited 2023 Dec 25];29(1):47–59. Available from: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/713847095>

EKLER

Ek-1: Demografik Bilgi Formu

Ek-2: Hızlı Büyük Beşli Kişilik Ölçeği

Ek-3: Cinsel Benlik Ölçeği

Ek-4: Cinsel Mitler Ölçeği

Ek-5: Etik Kurul İzni

Ek-1: Demografik Bilgi Formu

Cinsiyet	Kadın () Erkek ()
Yaş	
Eğitim Durumu	İlk ve orta öğretim () Önlisans- Lisans () Yüksek Lisans ()
Maddi Durum	Düşük () Orta () Yüksek ()
Medeni Durum	Bekar () İlişkisi var () Evli () Boşanmış ()
Sosyal medya	Instagram () X () Facebook () Tik Tok () Thereads ()

Ek-2 :Hızlı Büyük Beşli Kişilik Ölçeği

Aşağıda sizin kendinizi tanımlamanıza ilişkin 30 ifade bulunmaktadır. Lütfen her bir ifadenin sizi ne kadar tanımladığını, ifadenin yanında verilen kutucuğu işaretleyerek belirtiniz. Her ifade için yalnızca bir kutucuğu işaretleyiniz.

	Tamamen Yanlış	Oldukça Yanlış	Biraz Yanlış	Ne Doğru Ne Yanlış	Biraz Doğru	Oldukça Doğru	Tamamen Doğru
1. Hayal gücü geniş	1	2	3	4	5	6	7
2. Hırçın	1	2	3	4	5	6	7
3. Dağınık	1	2	3	4	5	6	7
4. Mesafeli	1	2	3	4	5	6	7
5. Cana yakın	1	2	3	4	5	6	7
6. Meraklı	1	2	3	4	5	6	7
7. Gergin	1	2	3	4	5	6	7
8. Dikkatli	1	2	3	4	5	6	7
9. Sessiz	1	2	3	4	5	6	7
10. Yardımsever	1	2	3	4	5	6	7
11. Alıngan	1	2	3	4	5	6	7
12. Tertipli	1	2	3	4	5	6	7
13. İç döñük	1	2	3	4	5	6	7
14. Bilgili	1	2	3	4	5	6	7
15. Nazik	1	2	3	4	5	6	7
16. Kaygılı	1	2	3	4	5	6	7

17. Dakik	1	2	3	4	5	6	7
18. Konuşkan	1	2	3	4	5	6	7
19. Yenilikçi	1	2	3	4	5	6	7
20. Birlikte çalışmayı seven	1	2	3	4	5	6	7
21. Utangaç	1	2	3	4	5	6	7
22. Uyumlu	1	2	3	4	5	6	7
23. Sanatçı ruhlu	1	2	3	4	5	6	7
24. Ürkek	1	2	3	4	5	6	7
25. Düzenli	1	2	3	4	5	6	7
26. Çekingen	1	2	3	4	5	6	7
27. Sistemli	1	2	3	4	5	6	7
28. Anlayışlı	1	2	3	4	5	6	7
29. Endişeli	1	2	3	4	5	6	7
30. Yaratıcı	1	2	3	4	5	6	7

Ek-3: Cinsel Benlik Ölçeği

Cinsel Benlik-Şeması Ölçeği

Yönerge: Aşağıda insanların kendilerini cinsel yönden tanımlamak için sıklıkla kullandıkları birtakım sıfatlar yer almaktadır.

- Her kelime için, sizinle aynı cinsiyette ve yaştaki diğer insanlarla karşılaştırdığınızda kendinizi cinsel yönden nasıl hissettiğinizi maddenin tanımlayıp tanımlamadığını düşününüz.

- Her maddeyi o sıfatın sizi ne kadar iyi tanımladığını göstermek amacıyla 0 = “beni hiç tanımlamıyor”dan 6 = “beni çok iyi tanımlıyor”a doğru giden 7’lik ölçekte derecelendiriniz.
- Bu ölçekte doğru ya da yanlış yanıtlar yoktur.
- Lütfen iyi düşünerek ve dürüstçe yanıt veriniz.
- Eğer yanıtlamakta zorluk çekerseniz, lütfen bu soruyu bir kılavuz olarak kullanınız: _____ terimi beni ne kadar tanımlıyor?

	Beni hiç tanımlamıyor						Beni çok iyi tanımlıyor	
Romantik	0	1	2	3	4	5	6	
Yumuşak kalpli	0	1	2	3	4	5	6	
Tutkulu	0	1	2	3	4	5	6	
Güçlü	0	1	2	3	4	5	6	
Sıcak	0	1	2	3	4	5	6	
Açık sözlü	0	1	2	3	4	5	6	
Sevgi dolu	0	1	2	3	4	5	6	
Doğal	0	1	2	3	4	5	6	
Çekingen	0	1	2	3	4	5	6	
Özgür	0	1	2	3	4	5	6	
Duygusal	0	1	2	3	4	5	6	
Sempatik	0	1	2	3	4	5	6	
Baskın	0	1	2	3	4	5	6	
Uyarılabilir	0	1	2	3	4	5	6	
Tahrik edici olan	0	1	2	3	4	5	6	
Açık	0	1	2	3	4	5	6	
Saldırgan	0	1	2	3	4	5	6	
Sıcakkanlı	0	1	2	3	4	5	6	
Dürüst	0	1	2	3	4	5	6	
Heyecan verici	0	1	2	3	4	5	6	
Deneyimli	0	1	2	3	4	5	6	
Hassas	0	1	2	3	4	5	6	
Çekinmeyen	0	1	2	3	4	5	6	
Utangaç	0	1	2	3	4	5	6	
Tutucu	0	1	2	3	4	5	6	
Romantik olmayan	0	1	2	3	4	5	6	
Şefkatli	0	1	2	3	4	5	6	
Kendine-odaklı	0	1	2	3	4	5	6	
Dobra	0	1	2	3	4	5	6	
Deneyimsiz	0	1	2	3	4	5	6	
Sağduyulu	0	1	2	3	4	5	6	
Bireysel	0	1	2	3	4	5	6	
Şehvetli	0	1	2	3	4	5	6	

Ek-4 : Cinsel Mitler Ölçeği

CİNSEL MİTLER ÖLÇEĞİ

Cinsellikle ilgili olarak aşağıda verilen ifadelerden her birini okuyarak size uygun olan seçeneği (X) şeklinde işaretleyiniz. Lütfen hiçbir maddeyi boş bırakmayınız.

Teşekkür ederiz.

İFADELER		Asla Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Kısmen Katılıyorum (4)	Kesinlikle Katılıyorum (5)
1	Eşcinsellik bir hastalıktır.					
2	Eşcinsellik tedavi edilmelidir.					
3	Eşcinseller toplum için zararlıdır.					
4	Eşcinsel erkekler kadın gibi davranır.					
5	Bireyin cinsel yönelimi dış görüntüsünden (giyimi, konuşması, davranışları) anlaşılır.					
6	Erkekler matematik gibi zeka gerektiren işlerde kadınlardan daha başarılıdır.					
7	Ev işleri kadınların görevidir.					
8	Erkeğin kararları kadınlara göre daha gerçekçi / mantıklıdır.					
9	Erkekler kadınlardan daha rekabetçidir.					
10	Kadınlar yardıma muhtaçtır.					
11	Erkek olmak, kadın olmaktan daha değerlidir.					
12	Yaşlı bireylerin cinsel ilişkide bulunması doğru değildir.					
13	Yaşlanma ile birlikte cinsel yaşam sona erer.					
14	Menopoza girmek (adetten kesilmek), kadının cinsel yaşamını sona erdirir.					
15	Doyumlu bir cinsel yaşam için genç olmak şarttır.					
16	Cinsel ilişkinin her aşaması erkeğin kontrolünde olmalıdır.					
17	Kadın, cinsel ilişkide eşinin isteklerine göre hareket etmelidir.					
18	Cinsel ilişkide eşini memnun etmek kadının görevidir.					
19	Mastürbasyon yapmak fiziksel hastalıkların gelişmesine neden olur.					
20	Mastürbasyon yapmak psikolojik sorunlara neden olur.					
21	Eşlerden birinin rızası dışında gerçekleşen cinsel ilişki "tecavüz" sayılmaz.					
22	Erkek çocuklar tecavüz kurbanı olmazlar.					
23	Tecavüze uğrayan erkek çocukları büyüdüklerinde eşcinsel olurlar.					
24	Kadınlar dış görünüşleri / giyimleri ile cinsel şiddetin ortaya çıkmasına neden olurlar.					
25	Cinsellik, cinsel ilişki (cinsel birleşme) demektir.					
26	Eşlerin cinsel hazzı yaşayabilmeleri için cinsel ilişki şarttır.					
27	Cinsel ilişki mutlaka orgazmla (haz / tatmin) sonuçlanmalıdır.					
28	Kadınlar yalnızca "cinsel ilişki" yoluyla orgazma ulaşabilirler.					

Ek-5 :Etik Kurul İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 02.02.2024-109654

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı :E-88083623-020-109654
Konu :Etik Onayı Hk.

02.02.2024

Sayın Sevgül PATOĞLU

Tez çalışmanızda kullanmak üzere yapmayı talep ettiğiniz anketiniz İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul Komisyonu'nun 17.01.2024 tarihli ve 2024/01 sayılı kararıyla uygun bulunmuştur.

Bilgilerinize rica ederim

Dr.Öğr.Üyesi Alper FİDAN
Müdür Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BSU4S7R9CP Pin Kodu : 90772

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/istanbul-aydin-universitesi-ebys?>

Adres : Beşyol Mah. İnönü Cad. No:38 Sefaköy , 34295 Küçükçekmece / İSTANBUL

Telefon : 444 1 428

Web : <http://www.aydin.edu.tr/>

Kep Adresi : iau.yaziisleri@iau.hs03.kep.tr

Bilgi için : Tuğba SÜNNETÇİ

Unvanı : Yazı İşleri Uzmanı

Tel No : 31002

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Sevgül Patoğlu

ÖĞRENİM DURUMU :

Lisans : İstanbul Arel Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi- Psikoloji 2017-2021

Yüksek Lisans : İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Klinik Psikoloji, 2022-2024